

Vaasan hallinto-oikeus

Diaarinumero 00068/20/5110 00069/20/5110 00070/20/5110 00071/20/5110 00072/20/5110
00073/20/5110 00074/20/5110

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

30.12.2021

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **6.1.2022 (7 pv)**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 30.12.2021 nro 21/0155/3, valitukset ympäristölupa-asiassa, jätevesien purkupaikkavaihtoehtoja koskeva selvitys ja luvan muuttaminen, Eura.

Hakija

JVP-Eura Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **30.12.2021–7.2.2022** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet ja valitusaika

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. **Valitusaika päättyy 7.2.2022.**

Vaasan hallinto-oikeus**Päätös**

Antopäivä
30.12.2021

Päätösnumero
21/0155/3

Diaarinumerot
00068/20/5110
00069/20/5110
00070/20/5110
00071/20/5110
00072/20/5110
00073/20/5110
00074/20/5110

Asia Valitukset ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakijat 1. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

2. Maataloustuottajain Eurajoen Yhdistys MTK-Eurajoki ry

3. [REDACTED]

4. [REDACTED]

5. Irjanteen, Mullilan ja Huhdan osakaskunta, Panelian kalastuskunta, Laihiankylän kalastuskunta, Köylöpolvenkylän kalastuskunta, Kiukaistenkylän kalastuskunta, Mäkelänkylän kalastuskunta, Laukolankylän kalastuskunta, Rahvolankylän kalastuskunta ja Sorkkisten osakaskunta

6. Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry, Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Rauman seutu ry

7. Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry

Hakija JVP-Eura Oy

Osoite
Korsholmanpuistikko 43
PL 204
65101 VAASA

Puhelin
02956 42611

Telekopio
02956 42760

Sähköposti
vaasa.hao@oikeus.fi

Päätös, johon on haettu muutosta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 12.12.2019 nro 491/2019

Asiaa koskevia aiempia päätöksiä

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 23.1.2013 antamallaan päätöksellä nro 11/2013/1 myöntänyt JVP-Eura Oy:lle ympäristöluvan jätevedenpuhdistamon laajennukselle ja samalla tarkistanut jätevedenpuhdistamon toiminnalle 27.12.2002 annetulla päätöksellä nro 78/2002/4 myönnetyn ympäristöluvan lupamääräykset.

Päätöksen mukaan puhdistamossa saa käsitellä Euran kunnan viemäriverkostoon johdettavat, hakemuksessa tarkoitettut yhdyskuntajätevedet, HK Ruokatalo Oy:n teollisuusjätevedet lupamääräyksissä esitetyin rajoituksin, Jujo Thermal Oy:n teollisuusjätevedet, Ahlström Tampere Oy:n teollisuusjätevedet, sekä puhdistamolla vastaanotettavat sako- ja umpikaivolietteet. Päätöksessä on annettu JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon toimintaa koskevat tarkistetut lupamääräykset 1–28.

Vaasan hallinto-oikeus on 3.11.2015 antamallaan päätöksellä nro 15/0294/2 JVP-Eura Oy:n valituksesta muuttanut aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 2 ja lupamääräystä 4.a bisfenoli A:lle asetetun määräyksen osalta sekä muuttanut lupamääräyksessä 4.c asetettua määräaika. Korkein hallinto-oikeus on 9.1.2017 antamallaan päätöksellä taltionro 17 hylännyt hallinto-oikeuden päätöksestä tehdyn valituksen.

Aluehallintoviraston päätöksen nro 11/2013/1 jätevesiä koskevat lupamääräykset 1–3, 4. a, 4. c, viemäriverkostoa ja sen kunnostusta koskeva lupamääräys 9, tarkkailua koskevat lupamääräykset 19–24, kalatalousmaksua koskeva lupamääräys 25 ja ympäristöluvan voimassaoloa koskeva määräys ovat hallinto-oikeuden tekemien muutosten jälkeen seuraavat:

1. Luvan saajan tulee toimittaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle yksin tai yhdessä Säskylän kunnan ja Lännen Tehtaat Oy:n kanssa 31.12.2014 mennessä selvitys jätevesien purkupaikkavaihtoehdoista sekä hakemus ympäristöluvan muuttamiseksi purkupaikan osalta. Selvityksessä tulee käsitellä ainakin seuraavat purkupaikkavaihtoehdot: Jätevesien purkupaikan siirtäminen Kokemäenjokeen tai merialueelle Rauman edustalle. Ympäristöluvan muutoshakemuksen tulee koskea yhtä esitettävää purkupaikkavaihtoehtoa. Muutoshakemuksen tulee sisältää ympäristönsuojeluasetuksen 8–12 §:ssä mainitut selvitykset soveltuvin osin.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamossa käsitellyt jätevedet saa johtaa nykyisessä purkupaikassa Eurajokeen siihen saakka, kunnes edellä sanotusta hakemuksesta annettavassa lainvoimaisessa päätöksessä on toisin määrätty.

2. Jätevedet on käsiteltävä biologis-kemiallisesti nykyisellä puhdistamolla vähintään hakemuksessa esitettyä vastaavalla tavalla ja puhdistamon laajennuksen ja tehostuksen jälkeen vähintään esisuunnitelmassa esitettyä vastaavalla tavalla jäteveden jälkikäsitteilyn sekä hygienisoinnin käsittävässä puhdistamossa. Jätevesien esikäsitteilyssä tulee kiinnittää huomiota kunta- ja teollisuus-

linjan jätevesien tehokkaaseen esikäsittelyyn ennen jätevesijakeiden yhdistymistä puhdistamalla.

Luvan saajan on huolehdittava siitä, että puhdistamon kapasiteetti on kaikissa oloissa riittävä. Puhdistamon kuormitusta lisäävät toimenpiteet saa toteuttaa vasta sen jälkeen, kun jätevedenpuhdistamon laajennus ja tehostus on toteutettu ja puhdistamon toimivuus lupamääräysten mukaisesti on todettu päästötarkkailututkimusten perusteella.

3. Puhdistamo ja puhdistamon piirissä olevaa viemärlaitosta kokonaisuudessaan on käytettävä ja hoidettava siten, että saavutetaan mahdollisimman hyvä puhdistustulos ja että jätevesistä ja puhdistamotoiminnasta aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Jätevesien biologisen käsittelyn on täytettävä yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen (888/2006) liitteen taulukon 1 vaatimukset (BOD_{7atu}, COD_{Cr} ja kiintoaine) asetuksen edellyttämällä tavalla tarkkailtuna. Fosforin ja typen poiston on puhdistamolla täytettävä asetuksen liitteen taulukon 2 vaatimukset. Tarkkailun on täytettävä asetuksen liitteen B-osassa asetetut vaatimukset.

Vesistöön johdettava jätevesi ei saa sisältää valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1A-kohdassa tarkoitettuja vesiympäristölle vaarallisia aineita eikä liitteen 1B-kohdassa tarkoitettuja vesiympäristölle haitallisia aineita pitoisuuksina, jotka ylittävät mainitussa kohdassa tarkoitettuja raja-arvoja eikä mitään vesiympäristölle haitallisia aineita sellaisina pitoisuuksina, että niistä voi aiheutua vesistön pilaantumista. Vesistöön johdettava jätevesi ei saa aiheuttaa terveydellistä vaaraa.

4.a. Käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen on oltava laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohjauksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet (sekä puhdistamolla että viemäriverkostossa) mukaan lukien enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	Enimmäispitoisuus (mg/l)	Vähimmäisteho (%)
BOD _{7atu}	15	90
Fosfori	0,3	90
Typpi	15	75
Ammonium- typpi	5	90
COD _{Cr}	100	80
Kiintoaine	15	95
Bisfenoli-A	0,02	

Bisfenoli A:n osalta enimmäispitoisuus on tavoitearvo.

Kokonaistypen, ammoniumtypen ja bisfenoli-A:n pitoisuusarvo ja poistoteho lasketaan vuosikeskiarvona, muut arvot neljännesvuosikeskiarvoina. Ammoniumtypen käsittelyn vähimmäistehon arvolla tarkoitetaan nitrifikaatioastetta.

Vesistöön johdettavat jätevedet on 1.5.–31.10. hygienisoitava siten, että fekaalisten koliformien ja fekaalisten enterokokkien osalta saavutetaan laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohjuoksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien kolmen kuukauden keskiarvona laskettuna vähintään seuraava käsittelytulos:

	Pitoisuus (pmy/100ml)
Fekaaliset koliformit	2 000
Fekaaliset enterokokit	500

Myös puhdistamolta vesistöön johdetut ohitusvedet on hygienisoitava viimeistään 1.1.2016 alkaen ainakin 1.5.–31.10. välisenä aikana.

4.c. Puhdistamolla oleva esiselkeytysallas on palautettava kuntalinjan jätevesien esiselkeytyskäyttöön tai kuntalinjan jätevesille on toteutettava muu vastaava esikäsitteily mahdollisimman nopeasti, mutta kuitenkin viimeistään puhdistamon laajennuksen käyttöönoton yhteydessä.

9. Puhdistamolle johdettavien jätevesien määrä on pyrittävä pitämään tasaisena ja rajoittamaan hule- ja vuotovesien määrä mahdollisimman vähäiseksi.

Luvan saajan on vuoden 2014 loppuun mennessä toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viemäriverkoston vuotovesiselvitys ja kunnostamissuunnitelma, joka sisältää aikataulun ja toimenpiteet hule- ja vuotovesimäärän minimoimiseksi.

Luvan saajan on huolehdittava siitä, että kaikissa puhdistamon piirissä olevan viemäriverkoston ohjuoksutus- ja ylivuotokohdissa on laitteet, jotka rekisteröivät ohjuoksutuksen ja ylivuodon kestoajan summaavasti tai muu luotettava menetelmä ohjuoksutusten määrän selvittämiseen. Ohjuoksutuksista on pidettävä kirjaa ja niistä on ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Mikäli viemäriverkoston jossakin kohdassa todetaan usein toistuvia ja merkittäviä ohjuoksutuksia tai ylivuotoja, on luvan saajan puolen vuoden kuluessa valvontaviranomaisen antamasta kehotuksesta toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle suunnitelma ja toteutusaikataulu näiden vesien varastointiin tai käsittelemiseen taikka asian hoitamiseen muin toimenpitein niin, ettei niistä aiheudu haittaa ympäristölle.

Luvan saajan on raportoitava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle puhdistamolle jätevesiä johtavan viemäriverkoston vuotovesimäärästä ja kunnostustoimenpiteistä sekä niiden vaikutuksista jätevesimääriin.

19. Toiminnan käyttö- ja päästötarkkailu viemäriverkkoon johdettavien teollisuusjätevesien tarkkailu mukaan lukien on toteutettava hakemuksen mukaan täydennettynä tämän luvan lupamääräysten edellyttämällä tavalla. Tarkkailusuunnitelmaa on täydennettävä jäljempänä annettujen määräysten mukaisesti ja siten, että se täyttää jätelain (646/2011) 120 §:n mukaiset jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelman vaatimukset. Tarkistettu käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma, joka sisältää myös viemäriverkkoon johdettavien teollisuusjätevesien määrän ja laadun sekä puhdistamolietteen tarkkailun, on toimitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle hyväksyttäväksi viimeistään kolmen kuukauden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Tiedot laitokselle tulevien (teollisuuslinja ja yhdyskuntalinja) ja laitokselta poistuvien jätevesien (ohitusvedet mukaan lukien) määrästä tulee perustua jatkuvatoimisiin mittauksiin. Jäteveden käsittelytehon ja vesistökuormituksen selvittämiseksi tarvittavat kokoomanäytteet on otettava asetuksen 888/2006 mukaisesti. Puhdistamolle tulevan jäteveden näyte on otettava siten ja sellaisesta kohdasta, että se antaa mahdollisimman oikean kuvan puhdistamolle tulevasta kuormituksesta sakokaivo- ja mahdolliset muut lietteet mukaan lukien.

Tarkkailuun on sisällytettävä soveltuvien osin ympäristönsuojeluasetuksen liitteen 1 (aineet, joiden päästöt vesiin tai yleiseen viemäriin ovat ympäristöluvanvaraisia) ja liitteen 2 (tärkeimmät pilaantumista aiheuttavat aineet päästöjen raja-arvoja asetettaessa) sekä valtioneuvoston vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista antaman asetuksen (1022/2006) liitteen 1A -kohdassa tarkoitetut vesiympäristölle vaaralliset aineet sekä mainitun asetuksen liitteen 1B -kohdassa tarkoitetut vesiympäristölle haitalliset aineet. Edellä mainittujen aineiden esiintyminen puhdistamolle tulevissa jätevesissä on selvitettävä vuoden 2013 aikana niiden mahdollisen tarkkailutarpeen vuoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Selvitys on tarvittaessa ulotettava puhdistamolta jokeen johdettaviin jätevesiin.

Puhdistamolla syntyvän yhdyskuntajätevesilietteen laatu on määritettävä jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 5 kohdan 1 mukaisesti.

Päästötarkkailun ja näytteenottokertojen lukumäärän on täytettävä valtioneuvoston asetukseen yhdyskuntajätevesistä (888/2006) sisältyvät vaatimukset. Päästötarkkailun 24 tunnin kokoomanäytteet otetaan säännöllisin väliajoin 24 kertaa vuodessa puhdistamolta lähtevästä ja puhdistamolle tulevasta jätevedestä. Näytteet on otettava siten, että ne antavat mahdollisimman oikean kuvan puhdistamolle tulevasta kuormituksesta. Näytteenottokertoja on lisättävä, mikäli se luotettavan tuloksen saamiseksi tai puhdistamon käytön ohjaamiseksi todetaan tarpeelliseksi.

Mittaukset, kalibroinnit, analysointi ja näytteenotot on suoritettava standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä sekä soveltuvien osin yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen (888/2006) mukaisesti.

Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittausedpävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta ja tulosten vertailu lupamääräyksiin ja yhdyskuntajätevesistä annettuun valtioneuvoston asetukseen.

Käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma voidaan muuttaa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tai tarpeelliseksi katsomalla tavalla, mikäli se luotettavan tuloksen saamiseksi, puhdistamon käytön ohjaamiseksi tai viemärlaitostoiminnan kehittämiseksi on tarpeen eikä muutos heikennä tarkkailun luotettavuutta, kattavuutta tai lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta.

20. Luvan saajan tulee toimittaa 30.4.2013 mennessä selvitys Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle E-PRTR -raportointivelvollisuuden piiriin kuuluvista parametreista siten kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa 166/2006/EY tarkoitetaan. Selvityksen perusteella tulee puhdistamon tarkkailuohjelma päivittää kynnsarvon ylittävien tai mahdollisesti ylittävien parametrien osalta.

21. Käyttö- ja päästötarkkailun mittauksista, kalibroinneista, näytteenotosta ja analyysistä sekä laitteiden ja rakenteiden kunto- ja turvatarkastuksista on pidettävä yksityiskohtaista kirjanpitoa, johon liitetään kunkin mittauksen tulokset ja muut mittausta tai toimenpidettä koskevat olennaiset tiedot, selvitys päästöjen laskentatavasta ja arvio tulosten edustavuudesta. Laitoksen käyttöä, toimintaa ja päästöjä koskevien tietojen ohella kirjanpidon on katettava mm. seuraavat asiat:

- ohijuoksutukset puhdistamolla sekä viemäriverkostossa tapahtuma- ja kesto-aikoiseen
- muut poikkeus- ja häiriötilanteet, niiden tapahtuma- ja kesto aika, niiden aiheuttamat päästöt sekä toimet, joihin niiden johdosta on ryhdytty
- puhdistamon ja viemäriverkoston huolto- ja korjaustoimet
- puhdistamon tulokuormitukseen, toimintaan ja päästöihin (haju mukaan lukien) vaikuttaneet muut tekijät
- kemikaalien ja apuaineiden käyttömäärät ja varastointi----

22. Jäteveden vaikutuksia vesistöön on tarkkailtava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Tarkkailussa on otettava huomioon tässä päätöksessä käyttö- ja päästötarkkailusta määrätyt selvitykset. Vesistövaikutusten tarkkailussa voidaan toistaiseksi noudattaa Lounais-Suomen ympäristökeskuksen 28.10.2008 hyväksymää yhteistarkkailun ohjelmaa (dnro LOS-2007-Y-367-121).

Vaikutustarkkailusuunnitelmaa on muutettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla, mikäli se luotettavan tuloksen saamiseksi on tarpeen. Tarkkailusuunnitelmaa voidaan muutoinkin tarkentaa ja muuttaa keskuksen hyväksymällä tavalla edellyttäen, että tämä ei heikennä tarkkailun luotettavuutta, kattavuutta tai lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta. Mittaukset, kalibroinnit, näytteenotot ja näytteiden analysoinnit on suoritettava standardimenetelmien mukaisesti.

23. Luvan haltijan on tarkkailtava jätevesien vaikutusta kalastoon ja kalastukseen Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla. Kalataloudellisessa tarkkailussa voidaan noudattaa Varsinais-

Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen 9.6.2011 hyväksymää (dnro 2104/5723/2011) Eurajoen kalataloudellista yhteistarkkailuohjelmaa vuosille 2011–2019.

24. Kaikkien tarkkailujen tulokset on raportoitava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Vesiin, kalakantoihin ja kalastukseen kohdistuvien vaikutusten tarkkailujen tulokset on raportoitava lisäksi Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalouspalvelut -ryhmälle.

Kaikista lupamääräysten ja yhdyskuntajätevesistä annetun asetuksen (888/2006) raja-arvon ylittävistä tarkkailutuloksista on viipymättä ilmoitettava Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Päästötarkkailutulokset on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sähköisessä rekisteriin liitettävässä muodossa.

Käyttö- ja päästötarkkailun vuosiyhteenveto on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sähköisessä rekisteriin liitettävässä muodossa ja Euran ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain helmikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedossa on esitettävä selvitys lupamääräysten ja asetuksen 888/2006 mukaisten raja-arvojen täyttymisestä.

Vaikutustarkkailutulokset on toimitettava sähköisesti vedenlaaturekisteriin talentamista varten Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edellyttämällä tavalla. Vaikutustarkkailun vuosiyhteenveto on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille vuosittain toukokuun loppuun mennessä.

Vuosiyhteenvedosta on käytävä ilmi jäteveden raja-arvojen noudattamisen, käsittelytuloksen, vesistöön johdettujen päästöjen ja niihin vaikuttaneiden tekijöiden lisäksi mm. yhteenveto jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 4 mukaisesti luokitelluista, toiminnassa syntyneistä, muualle käsiteltäväksi/hyödynnettäväksi toimitetuista ja varastoiduista jätteistä (määrä, laatu, alkuperä ja käsittelytapa) sekä yhteenveto kemikaalien, veden ja energian käytöstä. Ohijuoksutukset ja arvio niiden määrästä ja aiheutuneesta päästöstä on raportoitava. Lisäksi jätevesilietteestä on raportoitava jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 5 kohdassa 2 tarkoitetut tiedot lietteestä ja sen käytöstä.

25. Luvan haltijan on maksettava vuosittain tammikuun loppuun mennessä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (kalatalousviranomaisen) 6 000 euron suuruinen vuotuinen kalatalousmaksu käytettäväksi kalataloudellisten vahinkojen syntymisen estämiseen jätevesien vaikutusalueella.

Luvan voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 27.12.2002 antaman päätöksen nro 78/2002/4 mukaisesti.

Toiminnan olennaiseen laajentamiseen ja muuttamiseen on oltava lupa.

Toiminnanharjoittajan tulee 31.12.2020 mennessä tehdä aluehallintovirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi, mikäli toiminta jatkuu edellä mainitun ajankohdan jälkeen. Hakemukseen on liitettävä yhteenveto tehdyistä käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuista ja niiden tuloksista, selvitys parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta toiminnassa sekä soveltuvien osin muut ympäristönsuojeluasetuksen 8–12 §:ssä mainitut selvitykset.

Päätöksen perusteluja

Aluehallintoviraston päätöksen nro 11/2013/1 perusteluissa on lupamääräyksen 1 osalta todettu, että Eurajoen virkistyskäyttöön palauttaminen edellyttää kuormituksen vähentämistä myös teollisuus- ja yhdyskuntajätevesien osalta. Perustelujen mukaan on kyseenalaista, soveltuuko Eurajoki merkittäväksi keskuspuhdistamoksi muodostuneen JVP-Eura Oy:n jätevesien purkupaikaksi, erityisesti toistuvien häiriöiden ja ohitusten vuoksi. Koska purkuviemäri on kustannuksiltaan korkea ja sen toteuttaminen edellyttää erinäisiä viranomaispäätöksiä, ei ympäristöluvassa ole voitu määrätä pidemmälle meneviä toimenpiteitä, kuin asian valmistelun käynnistäminen lupamääräyksessä määrättyllä tavalla.

Päätös, johon on haettu muutosta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on hyväksynyt päätöksensä nro 11/2013/1 lupamääräyksessä 1 esitettäväksi määrätyn selvityksen ja muuttanut päätöksen ratkaisuosan toisen kappaleen, lupamääräykset 1 ja 4a sekä lisännyt lupamääräyksen 2a ja tehnyt tarkkailua koskevan lisäyksen lupamääräykseen 22.

Muutettu päätöksen ratkaisuosaa sekä muutetut ja lisätyt lupamääräykset kuuluvat seuraavasti:

Puhdistamossa saa käsitellä Euran kunnan viemäriverkostoon johdettavat, hakemuksessa tarkoitetut yhdyskuntajätevedet, Jujo Thermal Oy:n teollisuusjätevedet, sekä puhdistamolla vastaanotettavat sako- ja umpikaivolietteet. Toiminnanharjoittaja on vastuussa jäteveden johtamisesta mahdollisesti aiheutuvasta vahingosta, haitasta ja edunmenetyksestä.

1. JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamossa käsitellyt jätevedet saa johtaa nykyisessä purkupaikassa Eurajokeen.

2a. Suunnitelma hakemuksessa esitetyistä tertiärikäsittelyn tehostamisesta ja tasaus- ja varoallaskapasiteetin lisäämisestä tulee toimittaa 30.6.2020 mennessä toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Tehostamistoimenpiteet tulee ottaa käyttöön 30.6.2022 mennessä.

4.a. Käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen on oltava laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohijuoksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet (sekä puhdistamolla että viemäriverkostossa) mukaan lukien enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	Enimmäispitoisuus (mg/l)	Vähimmäisteho (%)
BOD _{7atu}	15	90
Fosfori	0,25 ²	90
Typpi	15	75
Ammoniumtyppi	5	90
COD _{Cr}	100	80
Kiintoaine	15	95
Bisfenoli-A ⁽¹⁾	0,02	

- 1) Bisfenoli A:n osalta enimmäispitoisuus on tavoitearvo.
 2) 30.6.2022 asti 0,3.

Kokonaistypen, ammoniumtypen ja bisfenoli-A:n pitoisuusarvo ja poistoteho lasketaan vuosikeskiarvona, muut arvot neljännesvuosikeskiarvoina. Ammoniumtypen käsittelyn vähimmäistehon arvolla tarkoitetaan nitrifikaatioastetta.

Vesistöön johdettavat jätevedet on hygienisoitava siten, että fekaalisten koliformien ja fekaalisten enterokokkien osalta saavutetaan mahdolliset ohjuokset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien kolmen kuukauden keskiarvona laskettuna vähintään seuraava käsittelytulos:

	Pitoisuus (pmy/100ml)
Fekaaliset koliformit	2 000
Fekaaliset enterokokit	500

Myös puhdistamolta vesistöön johdetut ohitusvedet on hygienisoitava.

22. Lisäksi Eurajoen vesistötarkkailuohjelmaan on lisättävä tarkkailupiste Juvajoen liittymäkohdan yläpuolelle.

Päätöksen perusteluja

Elokuussa 2019 julkaistun Suomen vesien tila -arvion mukaan Eurajoen ylä- ja alaosan ekologinen tila on tyydyttävä. Koskien osalta pohjaeläinten ja piilevien sekä fysikaalis-kemiallisen tilan perusteella joki on hyvässä tilassa. Huonossa tilassa olevat hydromorfologiset muuttujat heikentävät ekologisen luokan tyydyttäväksi. Joen ylä- ja alaosa ovat fysikaalis-kemiallisten ja biologisten muuttujien perusteella hyvässä tai osin erinomaisessa tilassa.

Jokeen jätevedenpuhdistamoilta yhteensä johdettava kokonaiskuormitus on laskenut kokonaisuutena katsottuna ympäristölupien sallimasta tasosta. Merkittävänä tekijänä tässä on erityisesti JVP-Eura Oy:n puhdistamolla tapahtunut kuormituksen väheneminen, mikä on tehtyjen laajennusten lisäksi seurausta Hallavaaran biokaasulaitoksen typpipitoisten rejektivesien poistumisesta JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolalta vuoden 2018 lopussa, mutta myös teurastamon korkeakuormitteisten jätevesien poistumisesta jo aiemmin.

JVP-Eura Oy:n, Apetit Suomi Oy:n ja Säskylän kunnan Köörunnummen puhdistamoiden suunniteltujen tehostamistoimenpiteiden vaikutuksesta sekä typpi- että fosforikuormituksen arvioidaan pienentyvän. Puhdistamoiden tehostamistoimenpiteiden johdosta Eurajoen yläosassa fosforikuormituksen laskennallinen

vähemmän on yli 15 µg/l ja alaosassa noin 9 µg/l. Myös typpipitoisuus pienee ja happea kuluttava orgaaninen kuormitus tulee vähemmän tehostamistoimenpiteiden vaikutuksesta.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolla ei vuosiraporttien mukaan ole ollut puhdistamo-ohituksia vuosina 2016–2018, eikä velvoitetarkkailutulosten perusteella vuonna 2019. Viimeisimmät ovat olleet vuonna 2015. Viemäriverkostion ohituksia on ollut vuosina 2016 ja 2018. Kuormitukset ovat olleet laskevia typen ja fosforin sekä kiintoaineen osalta 2012–2017. Luvan haltija on tehnyt ja suunnitellut toimenpiteitä toimintavarmuuden parantamiseksi ja varautumissuunnitelman häiriötilanteita varten. Varautumissuunnitelmassa korostetaan puhdistamolle tulevaa virtaamaa ja kuormitusta sekä puhdistamon kriittisiin laitteisiin liittyviä riskejä. Laitoksen laajennussaneeraus on valmistunut vuonna 2014 ja prosessiin on tehty edelleen muutoksia vuosina 2017 ja 2018. Häiriötilanteita vähennetään parantamalla prosessia ja rakentamalla tasa- ja varoaltaat. Lisäksi vuonna 2019 otetaan käyttöön uusi häiriötilanteiden ilmoitusjärjestelmä.

Eurajoen kokonaiskuormituksesta JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon osuus on 10 % ja typen osalta 1,8 %. Jatkossa JVP-Eura Oy:n osuus on arvioitu hakemuksessa olevan fosforikuormituksesta 9 % ja tyyppisestä 1,5 %. Perusteluissa on esitetty kuva Eurajokeen johdetun kuormituksen kehityksestä vuosina 2012–2019/Q2. Perustelujen mukaan kuormituksen kehittymisestä näkee, että vuoden 2015 puolivälissä on tapahtunut merkittävä muutos ja toinen selkeä muutos on tapahtunut vuoden 2018 puolivälissä.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon osalta muutos ympäristölupaan on tässä päätöksessä määrätty ympärivuotinen hygienisointi, myös mahdollisten ohitusvesien osalta. Ajoittaisten bakteeriongelmienvuoksi aluehallintovirasto katsoo, että Eurajokeen johdettavat yhdyskuntajätevedet on syytä hygienisoida koko vuoden ja bakteeripitoisuuksille on tarpeen asettaa raja-arvot. Hygienisointiajan laajentaminen ja fosforipitoisuusrajan alentaminen on hyväksytty hakijan esityksen mukaisena. Eurajokeen tulevaa ravinnekuormitusta on vähennettävä ja sen vuoksi päätöksessä on määrätty tehtäväksi suunnitelma tertiäärikäsittelyn tehostamisesta, jota hakija on esittänyt hakemuksessaan.

Päätös on annettu puhdistamolle, jonka on $AVL_{90} = 36\ 000$, minkä aluehallintovirasto katsoo olevan se taso, jolle puhdistamo on aiemmin luvan saanut. Puhdistamon ympäristöluvassa (nro 11/2013/1, dnro ESAVI/27/04.08/2011) tulokuorman toteutunutta tasoa (AVL) ei ole yksiselitteisesti kyetty määrittämään. Kyseinen päätös on kuitenkin tuolloin annettu puhdistamolle, jonka $AVL > 50\ 000$ perustuen arvioon toteutuneesta kuormituksesta ohijuoksutukset huomioon ottaen, millä ei kuitenkaan ole otettu kantaa puhdistamoin mitoitukseen, mihin AVL-luku pääosin tuolloin perustui. Kyseisessä päätöksessä mitoituksen mukainen AVL on tuolloin ollut arviolta 17 000.

Vuosien 2013–2017 toteutunut asetuksen (888/2006) mukaista suurinta viikko-kuormitusta vuorokausikeskiarvona laskettuna vastaava toteutunut tulokuormitus on ollut kuitenkin huomattavasti korkeampi. Ympäristöhallinnon julkaisun ”Yhdyskuntajätevesien puhdistuslaitosten päästöjen seuranta ja raportointi - hyvien menettelytapojen kuvaus 17.11.2011” mukaisesti laskien em. vuosien osalta asukasvastineluku ollut $AVL_{90} = 41\ 900$. Puhdistamolle tulevan jäteveden kuormitus on kuitenkin vuodesta 2018 alkaen vähentynyt huomattavasti

erityisesti biokaasulaitoksen, mutta myös teurastamon, lopettamisen myötä. Erityisesti biokaasulaitoksen lopettamisen vaikutus puhdistamon AVL-lukuun on hankalasti arvioitavissa; biokaasulaitoksen tulokuormitus puhdistamolle on ollut erityisesti typpikuormitusta ja orgaaninen kuormitus on biokaasulaitoksen rejektivedelle tyypillisesti – biologisen käsittelyn jo läpikäyneenä – vaikeasti biohajoavaa, siten sen vaikutus takavuosien BOD₇-tuloksissa on näkynyt heikosti, minkä vuoksi sillä on ollut myös suhteellisen vähäinen vaikutus puhdistamon AVL₉₀-lukuun, vaikka kuormitus on ollut erityisesti typen osalta erittäin huomattavaa. Biokaasulaitoksen vaikutus aluehallintoviraston käytettävissä olevan materiaalin perusteella arvioituna on kuitenkin COD_{Cr}-arvossa ollut selvemmin näkyvissä.

Eurajoen tilaa koskeva tieto on tarkentunut, kun kuormituksen vähenemä ja sen vaikutukset ovat olleet havaittavissa. Tässä päätöksessä määrättyjen toimenpiteiden myötä tilanne jätevesien vaikutusten osalta tulee edelleen paranemaan ja luo siten edellytykset jätevesien purkupaikan pysyttämiseen. Jätevesien johtamisella vaihtoehtoiseen purkupaikkaan ei ole tässä vaiheessa saavutettavissa Eurajoen tilan merkittävää paranemista. Siksi aluehallintovirasto on hyväksynyt esitetyn selvityksen ja pysyttää purkupaikan nykyisenä.

Yhtiön purkupaikkaesityksen päästö- ja vaikutusarviot perustuvat tilanteeseen, jossa biokaasulaitoksen ja teurastamon kuormitusta ei ole. Purkupaikan soveltuvuuden arviointi perustuu tähän tietoon ja se on kirjattu päätöksen ratkaisuosaan. Aluehallintovirasto toteaa, että puhdistamon toiminnan olennainen muuttaminen esimerkiksi tulokuorman lisäämisen osalta edellyttää luvan muuttamista.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1. *Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* (ELY-keskus) on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintovirastolle riittävien lupamääräysten antamiseksi.

Perusteluina ELY-keskus on esittänyt, että lupamääräyksiin on lisättävä ympäristönsuojelulain (527/2014) 54 §:n mukainen erityistä selvitystä koskeva määräys. Annettavan lupamääräyksen tulee sisältää velvoite lupaviranomaiselle toimitettavasta lupa- ja tavoiterajojen tarkistamiseen liittyvästä selvityksestä. Selvityksessä on esitettävä päivitetty käyttö- ja päästötarkkailusuunnitelma, joka perustuu tehtyyn selvitykseen vesistöön päätyvistä aineista mukaan lukien vesiympäristölle haitalliset ja vaaralliset aineet. Selvitysmääräys on tarpeen, jotta lupaviranomaisella on kaikki tarvittavat tiedot, jonka perusteella voidaan antaa päivitetty lupa- ja tavoiterajat.

ELY-keskus on jo lupahakemusta koskevassa lausunnossaan esittänyt, että luparajoja on tarkistettava ja että luvan hakijalle on annettava lupamääräys tarkistamishakemuksen jättämisestä. Päätöksessä on luparajoja tarkistettu vain fosforin ja hygienisoinnin osalta. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan lupaviranomaisella ei ole ollut käytettävissään riittäviä tietoja luparajojen tarkistamista varten. Lupa- ja tavoiterajojen tarkistamista varten on ympäristöluvassa määrättävä YSL 54 §:n mukainen selvitys.

Jätevedenpuhdistamolle teollisuudesta tuleva kuormitus on muuttunut mm. bisfenoli A:n osalta. Bisfenoli S (BPS) on käytännössä korvannut bisfenoli A:n

(BPA) käytön Jujo Thermal Oy:n laitoksella. Bisfenoli S on tällä hetkellä Euroopan kemikaaliviraston (ECHA, European Chemicals Agency) aineen arvioinnin menettelyssä, ja Euroopan komissio on pyytänyt ECHAa tutkimaan lisää BPS:n käyttöä lämpöpaperissa BPA:n korvikkeena. ELY-keskus on viitanut asian käsittelyyn Jujo Thermal Oy:n ympäristölupa-asiassa aluehallintoviraston päätöksessä nro 61/2018/1, josta on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen. Euroopan kemikaaliviraston julkaisemien rekisteröintitietojen perusteella korkein haitattomaksi arvioitu pitoisuus bisfenoli S:lle jokivedessä (PNEC) on 0,27 mg/l (CAS numero 80-09-1). Tämän toteutumiseksi jätevedenpuhdistamolle tulee asettaa vähintään tavoiteraja-arvo bisfenoli S:lle. ELY-keskus on viitannut ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaiseen käsittelyyn ympäristönsuojelulain 54§:n mukaisen selvityksen perusteella.

2. *Eurajoen Maataloustuottajain yhdistys MTK Eurajoki ry* on vaatinut, että hallinto-oikeus kumoo aluehallintoviraston päätöksen, jolla on hyväksytty JVP Eura Oy:n purkuputkiselvitys. VEO vaihtoehto on hylättävä ja luvan haltija velvoitettava käynnistämään siirtoputkilinjan suunnittelu muiden vaihtoehtojen pohjalta. Perusteluinaan muutoksenhakija on esittänyt, että Eurajoella on merkittävää erikoiskasvien viljelyä Eurajoen vaikutusalueella. Erikoiskasviviljelyn elinehto on hyvä kastelumahdollisuus. Viljely keskittyy juuri joen läheisyydessä oleville pelloille, ja viljelijät käyttävät joen vettä kasteluun. Kastelun merkitys korostuu kuivina kesinä. Kuivan kesän ongelma on se, että myös silloin joen virtaama on vähäistä. Silloin purkuputken veden osuus kasvaa. Kun silloin tapahtuu puhdistamolla joku häiriötilanne, veden laatu huononee jyrkästi. On hyvin tavallista, että sen johdosta viranomaiset asettavat veden käyttökieltoon. Se aiheuttaa viljelijöille kohtuutonta haittaa ja taloudellisia menetyksiä. Lisäksi viljelijä on vastuussa tuottamansa alkutuotteen laadusta. Saastuneella vedellä kastelu saattaa aiheuttaa tuotteen käyttäjälle vahinkoja, josta viljelijä on korvausvastuussa.

3. [REDACTED] ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja JVP-Eura Oy:n hakemus hylätään ja selvityksiä purkuputken siirtämiseksi jatketaan. Jos aluehallintoviraston päätöstä ei muuteta, eli jos purkuputkea ei siirretä pois Eurajoesta, ympäristölupa on muutettava määräaikaiseksi. Purkuputken siirtoa pois Eurajoesta on tällöin arvioitava uudelleen viimeistään 1.1.2027 tai nopeammin, jos puhdistamon puhdistustuloksissa tapahtuu olennaista heikkenemistä, jolloin valvontaviranomaisen on tehtävä asiasta ilmoitus lupaviranomaiselle. Lisäksi muutoksenhakijat ovat vaatineet, että velvoitetarkkailunäytteitä otetaan kerran viikossa 1.5.–31.10 ja että tarkkailutulokset ovat julkisia.

Muutoksenhakijat ovat ilmoittaneet omistavansa Eurajokeen rajoittuvaa jokirantaa ja maatilansa talouskeskuksen sijaitsevan noin 50 metrin päässä jokirannasta. Muutoksenhakijat ylläpitävät Mäkelän yksityistiesillan kupeessa Mäkelänrannan uimapaikkaa, joka on ainoa virallisempi uimapaikka Eurajoessa ja josta otetaan kerran kuukaudessa kesäisin vesinäytteet. Muutoksenhakijoiden oma uimalaituri sijaitsee edellä mainitusta uimapaikasta noin 100 metriä ylävirtaan.

Muutoksenhakijat ovat viitanneet aluehallintovirastolle toimittamaansa muistutukseen, jossa on vastustettu nykyisen purkupaikan säilyttämistä ja esitetty uutta suurta puhdistamoja ison veden äärelle. Perusteluina on muun ohella to-

dettu, ettei JVP-Eura Oy ole tehostanut puhdistamon toimintaa riittävästi, puhdistamo toimii ajoittain ääriarajoilla, suuremmat sateet huonontavat puhdistustulosta jatkuvasti ja että puhdistamolla on jouduttu ohijuoksutuksiin. Lyhyt- aikainenkin suora päästö jokeen on ongelmallinen joen vedenkäytön kannalta.

Valituksen perusteluina muutoksenhakijat ovat muun ohella esittäneet, etteivät lupaviranomaisen päätöksen perustelut pidä paikkaansa, kun niissä on todettu, ettei puhdistamolla vuosiraporttien mukaan ole ollut puhdistamo-ohituksia, koska muun muassa vuonna 2017 tulipalon sammutusvedet ovat aiheuttaneet häiriön laitoksella. Muutoksenhakijat ovat ilmaisseet suhtautuvansa varauksella raportointijärjestelmiin, koska ohijuoksutuksia ei ollut huomattu jaksolla 2006–2012. Lupaviranomainen ei ole myöskään ottanut riittävästi huomioon Eurajoen vesimäärää kesäaikana, erityisesti kuiviksi muuttuneina kesinä. Kuivimpina aikoina JVP-Eura Oy:n jätevedet muodostavat noin 50 % joen kokonaisjuoksutuksesta, joten puhdistetun jäteveden laatua ei tule vähätellä. Jokiveden laatu on parantunut viimeisen kolmen vuoden aikana johtuen osittain käytön otetusta hygienisointikäsitteystä. JVP-Eura Oy:n vastineen väite, että purkuvesi on kirkasta, hajutonta, ei vaahtoa eikä ole värillistä, ei pidä kuitenkaan paikkaansa. Veden väri ja ajoittainen vaahtoaminen johtunevat pienikokoisen puhdistamon toiminnan epätasaisuudesta. JVP-Eura Oy:n puhdistamo on valmistunut vuonna 1975 ja sitä on saneerattu viimeksi vuosina 2013–2014. JVP-Eura Oy:n puhdistamon vanhetessa tulisi hyvissä ajoin käynnistää uusi kunnollinen suunnittelu jätevesien johtamiseksi puhdistettavaksi joko Raumalle tai Poriin ja uudistaa niidenkin puhdistamoja. Säkylän kunnan ja Apetit Oy:n putket ja mahdollisesti muiden toimijoiden putket tulee liittää puhdistamoon. Valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitetuissa vaihtoehtoisissa ei otettu huomioon edellä mainittuja asioita eikä puhdistamon ikää. Tarkkailun lisäämistä koskevan vaatimuksen perusteluiksi muutoksenhakijat ovat esittäneet, että nykyinen tarkkailumäärä kesäkaudella 1.5–31.10. ei ole riittävä elinkeinon harjoittamisen ja virkistyskäytön turvaamisen kannalta.

Muutoksenhakijat ovat ilmoittaneet kantavansa huolta kasteluun käytettävän jokiveden laadusta. Muutoksenhakijan kiinteistön lähistöllä kaksi yrittäjää ja joen varrella kymmenet viljelijät käyttävät jokivettä kasteluun.

4. [REDACTED]

[REDACTED] ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätöstä täsmennetään.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet, että valituksenalaisesta päätöksestä saa käsityksen, että ongelmana on ollut puhdistamon toiminta eikä purkuvesistön tila. Vaasan hallinto-oikeus ja korkein hallinto-oikeus ovat aiemmin hylänneet selvitysvelvollisuutta koskevat luvan hakijan valitukset. Selvityksiä on pidetty aiheellisina myös purkuvesistön luonteen vuoksi. Lauseunoissa on pidetty tarpeellisena puhdistamon toiminnan tehostamista. Kun otetaan huomioon, kuinka suuri jätevesien keskittymä Eurajoen yläosa on, riittävän puhdistustehon saavuttaminen vanhalla puhdistamolla voi johtaa kalliimpiin ratkaisuihin kuin suuremman puhdistamon tarjoama vaihtoehto. Panelian alueen jätevedet johdetaan Luotsinmäen puhdistamoon. Putki on suunnilleen yhtä pitkä kuin Eurasta Luotsinmäkeen. Eurasta uutta putkilinjaa tarvittaisiin noin 10 km Eurakoskelle. Myös Eurajoelta jätevedet on jo pitkään johdettu taloudellisistakin syistä Raumalle. Ei ole ymmärrettävää, että raja kulkee Euran kunnan sisällä siten, että osasta kuntaa jätevedet on edullista johtaa Poriin puhdistettavaksi ja muualta vaihtoehtoa ei kannata edes tutkia. Muutoksenhakijat

ovat ilmoittaneet, etteivät valituksenalaisen päätöksen perustelut ole hyväksyttäviä siltäkään osin kuin kyse on puhdistamotoiminnan investoinneista.

Eurajoessa vesien luokitus tehdään kahdessa vesimuodostumassa. Näistä alempaan ei johdeta teollisuus- eikä yhdyskuntajätevesiä, koska on siirtoviemärit. Perusteluna tähän on ollut kuormituksen pienentäminen taloudellisten asioiden ohella. Huomattavasti herkemässä ylemmässä muodostumassa sen sijaan suurempaakaan jätevesimäärää ei ole pidetty merkityksellisenä. Ratkaisun perusteet ovat ristiriitaiset. Toisaalta jokiveden laatua pidetään niin hyvänä, että hyvä taso säilyy puhdistamoiden kuormituksesta huolimatta ja toisaalta taas niin huonona ja muualta tulevaa kuormitusta niin suurena, että puhdistamoiden osuus kuormituksesta on mitätön. Molemmat eivät yhtä aikaa voi olla totta.

Luvan hakijan mukaan ojavesitutkimuksissa on paljastunut, että kuormitus on suurta. Muutoksenhakijoiden mukaan esimerkiksi ojavesien fosforipitoisuus on paikoin murto-osia verrattuna JVP-Eura Oy:n jokeen laskemaan veteen. Lupahakemuksissa ei ole ilmoitettu tehdyistä ohijuoksutuksista. Muutoksenhakijat ovat lisäksi huomauttaneet, että savimaiden jokien kriteerit kuvaavat huonosti Eurajoen yläosan tilannetta. Pyhäjärven vesi on korkealaatuista ja kestää varsin mittavankin kuormituksen lisäyksen ennen hyvän tilan vaarantumista joessa. Tavoitteena pitäisi olla pääseminen lähemmäksi luonnollista tilannetta ja erinomaista veden tilaa.

5. Irjanteen, Mullilan ja Huhdan osakaskunta, Panelian kalastuskunta, Laihiankylän kalastuskunta, Köylypolvenkylän kalastuskunta, Kiukaistenkylän kalastuskunta, Mäkelänkylän kalastuskunta, Laukolankylän kalastuskunta, Rahvolankylän kalastuskunta ja Sorkkisten osakaskunta ovat JVP-Eura Oy:n, Säskylän kunnan ja Apetit Suomi Oy:n jätevedenpuhdistamoja yhteisesti koskevassa valituskirjelmässään vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan aluehallintoviraston uudelleen käsiteltäväksi.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet, että lupaharkinta ei ole kaikin osin perustunut asianmukaiseen tietoon ja lupaharkinta on tehtävä uudelleen. Sweco Ympäristö Oy:n selvitykseen sisältyvissä tarkasteluissa on yhdistetty keskenään esimerkiksi eri paikoista peräisin olevaa tietoa, jonka tulkitsemiseen olisi tarvittu paikallisten olojen tuntemusta. Näin ei näytä olleen, koska luvan perusteena on selvityksessä esitettyjä harhaanjohtavia seikkoja. Muutoksenhakijat ovat tuoneet esille JVP-Eura Oy:n, Säskylän kunnan ja Apetit Suomi Oy:n puhdistamoiden osuudet kokonaiskuormituksesta, puhdistamoiden toiminnan tehostamisen vaikutuksen, vesien laadullisen tilan sekä lämpökuorman, ohijuoksutukset ja bisfenoli-A raja-arvon.

Valituksenalaisen päätöksen perusteluksi esitetyt osuudet kuvaavat joesta Eurajoensalmeen kohdistuvaa kuormitusta eivätkä puhdistamoiden merkitystä joen tilaan. Tämä johtuu eri kuormittavien lähteiden erilaisesta osuudesta joen eri osissa. JVP-Eura Oy:n, Säskylän kunnan ja Apetit Suomi Oy:n puhdistamojen jätevesien purku tapahtuu joen yläosaan, joten kuormitus kohdistuu koko joen mitalle. Alemmaksi ei johdeta teollisuus- ja yhdyskuntajätevesiä, koska ne ovat siirtoviemäroity. Hajakuormitus kohdistuu pääasiassa joen keski- ja alajuoksulle. Kuormitusta olisi tullut tarkastella siinä vesimuodostumassa, johon jätevedet johdetaan. Sweco Ympäristö Oy:n selvityksen mukaan pienillä virtaamilla (2,3 m³/s) kokonaisfosforipitoisuus muuttuisi purkuvedet pois joh-

tamalla lukemasta 25 µg/l lukemaan 6 µg/l. Puhdistamoiden osuus fosforipitoisuudesta on tästä laskettuna 76 %. Kuormituksesta tulee isompi, kun virtaaman pieneneminen otetaan huomioon. Mukana kaikki fosfori, myös luonnonhuuhoutuma. Vastaavat luvut kokonaistypelle ovat 840 µg/l ja 613 µg/l ja puhdistamoiden osuus on 27 %. Selvityksessä käytetään termiä minimivirtaama, mutta kysymyksessä ei ole hetkellinen arvo. Vuonna 2018 virtaama oli Syken tietojen mukaan päivävirtaamina tämä tai alempi 222 päivänä ja vuonna 2019 153 päivänä. Minimipäivävirtaamat olivat vuonna 2018 1,40 m³/s ja vuonna 2019 1,45 m³/s. Suuremmilla virtaamilla (9,0 m³/s) laimeneminen on tehokkaampaa ja puhdistamoiden pitoisuusosuudet sekä fosforille että typelle 20 %.

Valituksenalaisessa päätöksessä esitetty puhdistamoiden toimintojen parannus johtuu miltei kokonaan JVP-Eura Oy:n tehostuneesta toiminnasta. Vertailussa ovat mukana vuodet 2011 ja 2012. Luvattomat ohijuoksutukset paljastuivat syksyllä 2012, joten mainittuihin vuosiin liittyy epävarmuutta. Sen jälkeenkin on ollut suuria ohijuoksutuksia.

Valituksenalaisessa päätöksen perusteluissa on annettu merkitystä vesien hyvän tilan saavuttamiseen tai sen turvaamiseen. Miltei huomiotta on jäänyt, että Pyhäjärven vesi on savimaan jokien kriteerein erinomaista. Veden laadullinen tila joen yläosassa on erinomainen ja uoma itsessään luonnontilainen. Tavoitteena ei voi olla hyvä tila vaan erinomaisen tilan säilyttäminen.

JVP-Eura Oy on huomattava lämpökuormittaja. Tämä yhdessä happea kuluttavien jätevesien vaikutuksen kanssa johtaa erityisesti lohikalojen suhteen ajoittain kriittiseen tilanteeseen, mitä ei ole valituksenalaisessa päätöksessä käsitelty. Valituksessa on esitetty tietoa veden happipitoisuudesta Eurajoen Kuurnamäessä vuosina 2016–2020.

Säkylän kunnan ja Apetit Suomi Oy:n puhdistamoja koskevissa päätöksissä mainitaan, ettei ohituksia ole ollut vuonna 2016 tai sen jälkeen. Kuitenkin esimerkiksi kevättalvella 2018 jätevesilammikkoa tyhjennettiin luvan perusteella viikkojen ajan.

Päätöksessä on edelleen annettu raja-arvo BPA:lle, vaikka sen käyttö on loppunut ja korvattu toisella kemikaalilla ennen päätöksen antamista.

6. *Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry, Ala-Satakunnan Ympäristöseura ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Rauman seutu ry* ovat JVP-Eura Oy:n, Säkylän kunnan ja Apetit Suomi Oy:n jätevedenpuhdistamoja yhteisesti koskevassa valituskirjelmässään ensisijaisesti vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja JVP-Eura Oy:n hakemus jätevesien johtamisesta nykyiseen purkupaikkaan hylätään. JVP-Eura Oy on velvoitettava käynnistämään uusien siirtoputkilinjojen suunnittelu ja hakemaan niille ympäristölupaa. Toissijaisesti muutoksenhakijat ovat vaatineet, että päätöksessä olevan bisfenoli A:n (BPA) tavoitearvo eli enimmäispitoisuus (mg/l) muutetaan bisfenoli S:n (BPS) lupa-arvoksi. Lisäksi JVP-Eura Oy:n ympäristöluvan lupachdon 4a fosforinpoiston vähimmäisteho tulee nostaa 95 prosenttiin 30.6.2022 mennessä. Mikäli hallinto-oikeus jättää aluehallintoviraston päätöksen voimaan, muutoksenhakijat ovat vaatineet puhdistamon ympäristöluvan muuttamista määrääkiseksi. Jätevedenpuhdistamon purkupuutken paikan siirtoa ja ympäristöluvan voimassaoloa tulee tällöin arvioida uudelleen viimeistään 1.1.2027 mennessä.

Perusteluinaan muutoksenhakijat ovat esittäneet, että valituksenalaisen päätöksen perustelut ovat osin virheelliset ja että päätös on ympäristönsuojelulain, vesilain, vesienhoitolain ja EU:n vesipuitedirektiivin vastaisia sekä aluehallintoviraston tiedot Eurajoen vesistön ekologisista oloista ovat puutteellisia.

Eurajoki on virtaamaltaan pieni ja häiriöille herkkä ekosysteemi. Jätevedenpuhdistamoiden lisäksi sen kuormitusta lisäävät kaatopaikkojen suotovedet, hajakuormitus, sateiden aiheuttamat huuhtoumat, joen säännöstely, ojitukset ja kuivuus sekä happamat sulfaattimaat, joiden läpi joki alajuoksullaan virtaa. Suurin osa Eurajokeen tulevasta kuormituksesta on maa- ja metsätalouden hajakuormitusta. Ilmastonmuutoksen myötä hajakuormitus tulee lisääntymään entisestään, koska pitkät kuivuusjaksot ja äkilliset, runsaat sadejaksot vaikuttavat joen virtaamavaihteluihin ja kuormitustasoon. Toukokuusta 2016 lähtien jokivedestä on mitattu useita kuormituspiikkejä, jolloin fosfori-, typpi-, nitraattityppi- ja kiintoainepitoisuudet ovat nousseet korkeiksi. Tämä osoittaa, että Eurajoki on pienivirtaamainen, kuormitustekijöiden vaikutuksille altis joki, joka soveltuu huonosti jätevedenpuhdistamojen purkuvesistöksi. Aluehallintovirasto ei ole riittävän perusteellisesti käynyt läpi kaikkia mielipiteissä ja lausunnoissa esitettyjä ratkaisuvaihtoehtoja eikä perehtynyt kaikkiin joen ekosysteemin oloihin olennaisesti vaikuttaviin seikkoihin.

Valituksenalaisen päätöksen mukaan jätevedenpuhdistamojen purkuvesien johtamisella vaihtoehtoiseen paikkaan ei ole tässä vaiheessa saavutettavissa Eurajoen tilan merkittävää paranemista. Sen mukaan vain puhdistamojen tulokuorman olennainen lisääminen saattaisi edellyttää ympäristöluvan muuttamista. Aluehallintovirasto on tukeutunut päätöksissään liiaksi hakijoiden Sweco Oy:llä teettämään selvitykseen. Esimerkiksi Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen toimenpideohjelman kanssa päätökset ovat ristiriidassa. Ohjelmassa todetaan Eurajoen sopivan huonosti jätevesien purkuvesistöksi. Jo vuonna 2013 on laadittu selvitys Säkyvän ja Euran jätevesien johtamiseksi alueen ulkopuolelle. Eurajoen ja Köyliönjoen JOKI-ohjelma on huomioitu päätöksessä vain sen ojavesiseurannan tuloksien osalta. Näiden on katsottu tukevan seikkaa, että muualta tuleva ravinne- ja kiintoainekuormitus olisi ”ajateltua suurempaa”. Tämä on muutoksenhakijoiden mielestä virheellinen tulkinta. JOKI-ohjelman tarkoituksena on edistää toiminta-alueen vesienhoitoa, veden laadun turvaamista ja parantamista. Ojavesiseurannan raportissa vuodelta 2018 todetaan, että seurantaa ja vesiensuojelutoimenpiteitä on kohdennettu kuormittavimpiin ojiin.

Ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen uusien arvioiden mukaan Suomen pintavesien ekologisesta tilasta luokittelee Eurajoen tilan tyydyttäväksi. Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole riittävästi selvitetty, millä tavoin erilaiset purkuputkivaihtoehdot vaikuttaisivat Eurajoen ja esimerkiksi Eurajoensalmen merialueen ekologiseen tilaan. EU:n vesipuitedirektiivi kuitenkin edellyttää vesistöjen hyvän tilan saavuttamista. Myös Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen toimenpideohjelmassa tavoitteeksi on asetettu Eurajoen alaosan hyvän tilan saavuttaminen vuoteen 2021 mennessä. Koska se vaatisi joen ravinnekuormituksen vähentämistä sekä kokonaisfosforin että -typen osalta 10–30 prosenttia kokonaiskuormituksesta, tavoitetilan saavuttaminen ei vaikuta mahdolliselta, mikäli puhdistamojen purkuvesien laskeminen jokeen jatkuu.

Eurajokeen JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon purkuvedestä päätyneistä haitallisista aineista huonomaineisimpia ovat bisfenolit. Bisfenoli A:n (BPA)

käyttö kiellettiin Suomessa vuoden 2020 alusta. Bisfenoli A:ta vuosia käyttänyt JuJo Thermal Oy on ilmoittanut korvanneensa sen jo marraskuun 2019 alusta bisfenoli S:llä (BPS). Uuden aineen ympäristövaikutustutkimukset ovat vielä kesken, mutta tähän mennessä on selvinnyt, ettei BPS juuri ole edeltäjänsä parempi vesiekosysteemille. Valituksenalaisessa päätöksessä on tavoitearvot BPA:lle BPS:n sijasta, mikä ei anna hyvää kuvaa päätösprosessista. Päätöksessä ei ole otettu huomioon Aalto-yliopistossa kesällä 2019 tarkastetun väitöskirjan tutkimustuloksia, jotka kertovat muun muassa JVP-Eura Oy:n puhdistamon kyvystä poistaa jätevedestä haitallisia ja myrkyllisiä kemikaaleja. Puhdistamo oli yksi tutkimuksen näytteenottoapaikoista. Sieltä mitattiin poikkeuksellisen korkeita, jopa muihin verrattuna moninkertaisia, pitoisuuksia mm. bisfenoli A:ta sekä hormoneja. Toksisuus ja orgaaniset haitta-aineet – Moni-putkaisten ympäristönäytteiden vaikutusperusteiden arviointi -väitöskirjassa arvioitiin suomalaisten jätevedenpuhdistamoiden vedenlaatua sekä puhdistustehokkuutta myrkyllisyyden ja orgaanisten haitta-aineiden osalta. Tutkimuksessa havaittiin, että perinteiset jäteveden puhdistustekniikat eivät kokonaisuudessaan poista orgaanisia haitta-aineita tai toksisuutta. Tämänkään takia Eurajoki vähävetisenä jokena ei sovellu jätevedenpuhdistamon purkuvesistöksi, ei etenkään näin haitallisia aineita sisältävien jätevesien ollessa kyseessä.

Päätöksissä ei ole tarpeeksi otettu huomioon Eurajoen vaelluskalakantoja, vaikka uhanalaiset taimen, lohi ja vaellussiika on lupamenettelyssä tuotu esille. Muun ohella Eurajoen kunnan ympäristölautakunta on lupamenettelyssä todennut Eurajoen kunnan olevan mukana JOKI-ohjelmassa, jossa suunnitellaan muun muassa virtavesikunnostuksia vaelluskalojen elinolosuhteiden parantamiseksi Eurajoessa, ja korkean kiintoainekuormituksen tai alhaisen happipitoisuuden saattavan vaikuttaa kalojen elinolosuhteisiin. Kutemaan nousemisen esteitä on poistettu muun muassa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Pyhäjärvi-instituutin toimin. Tavoitteena on saada jokialueelle pysyvä, luontaisesti lisääntyvä kalakanta. Valituksessa tarkoitetuissa päätöksissä ei ole tuotu esille puhdistamojen ja joen muiden kuormitustekijöiden yhteisvaikutuksia vaelluskalojen nousuun ja lisääntymiseen Eurajoessa. Puhdistamojen purkuvesien siirtäminen pois Eurajoesta olisi käyttökelpoinen tapa parantaa kalojen oloja, koska muihin hajakuormituksen ja happamien sulfaattimaiden tuomiin ongelmiin joen ekologisessa tilassa pystytään vaikuttamaan hitaammin.

Muutoksenhakijat ovat tuoneet esille, että Varsinais-Suomen ELY-keskus on esittänyt JVP-Eura Oy:n vastineen johdosta, että purkuputken siirtoa tulisi arvioida uudestaan viimeistään, kun Eurajoen ekologisen tilan seuraava luokittelu on tehty kuuden vuoden kuluttua eli vuonna 2025. Muutoksenhakijoiden mukaan purkuputkien siirtämiseen voi velvoittaa myös vesienhoidon uusi suunnitelma, joka tehdään vuosiksi 2022–2027.

7. *Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n* on katsottava vaatineen, että aluehallintoviraston päätös kumotaan siltä osin kuin päätöksessä on hyväksytty selvitys jätevesien purkupaikkavaihtoehdoista ja muutettu lupamääräystä 1. Lisäksi muutoksenhakija on vaatinut, että JVP-Eura Oy velvoitetaan käynnistämään siirtoputkilinjan suunnittelu valituksessa esitettyjen vaihtoehtojen pohjalta. Jos päätöstä ei kumota, lupa on muutettava määräaikaiseksi ja purkuputken siirtoa on arvioitava uudelleen 1.1.2027. Lupamääräyksen 4 fosforipoiston vähimmäisteho on muutettava 95 %:ksi 20.6.2022 mennessä. Lisäksi BPA:n tavoitearvo on poistettava ja sen tilalle on määriteltävä joen kemiallisen tilan kannalta merkityksellinen BPS:n raja-arvo.

Perusteluinaan muutoksenhakija on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Valituksenalaisen päätöksen perustelut ovat osin virheelliset ja päätös on ympäristönsuojelulain, vesilain, vesienhoitolain ja EU:n vesipuitedirektiivin vastainen. Lisäksi aluehallintoviraston tiedot Eurajoen vesistön ekologisista olosuhteista ovat olleet puutteellisia.

JVP-Eura Oy:n puhdistamon kuormitusta tai kaikkien kolmen puhdistamon yhteiskuormitusta ei tule tarkastella joen ekologisen tilan kannalta erillisinä kuormitustekijöinä, vaan ne ovat oleellinen osa joen kokonaiskuormitusta ja sen vaikutusta Eurajoen ekologiseen tilaan. Muutoksenhakijan mukaan JOKI-ohjelman tutkimustulokset heijastavat tietämystä hajakuormituksen osuudesta joen kokonaiskuormituksesta ja tukevat muutoksenhakijan näkemystä kuormitustekijöiden yhteisvaikutuksen merkittävydestä. Tulokset eivät hakijan esittämällä tavalla tue sitä, että muualta tuleva ravinne- ja kiintoainekuormitus olisi oletettua suurempaa.

Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole käyty perusteellisesti läpi kaikkien kuormitustekijöiden yhteisvaikutusta joen ekologiseen tilaan. Puhdistamoiden kuormitusta on selvitettävä joen ekologisen tilan yhteisvaikutustekijänä, jota taas on tarkasteltava muun muassa suhteessa jokiveden kokonaisravinnepitoisuuteen, haitta-ainepitoisuuteen, hapenkulutukseen, happamuuteen, lämpötilaan, liettymiseen ja jokivedestä tehtyihin aistihavaintoihin.

JVP-Eura Oy:n vastineessa lausuntoihin, muistutuksiin ja mielipiteisiin on virheellistä tietoa ja siinä korostuu tiedotuskäytäntö, joka perustuu vain velvoite-tarkkailun rajatun aikavälin tutkimustuloksiin. Veden laatua ei ole havainnoitu purkupuutken päästä. Tämä koskee erityisesti kiintoainekuormitusta, orgaanista ainesta ja vaahtoa, jota on purkautunut vielä vuoden 2019 aikana purkupuutkesta.

Lupavelvollisten teettämä purkupuutkiselvitys on muodollinen ja tarkoitushakuinen. Päätöstä on perusteltu niin ylimalkaisesti, ettei sen perusteella saa kuvaa päätöksessä huomioon otetuista seikoista ja niiden painotuksista. Muutoksenhakija on lupamenettelyssä esittänyt erilaisia vaihtoehtoja, jotka siirtävät jätevesikuormituksen pois Eurajoesta. Aluehallintovirasto on menetellyt virheellisesti jättäessään käsittelemättä lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt jätevesien purkua koskevat muut kuin Sweco Ympäristö Oy:n esittämät vaihtoehdot. EU:n vesipuitedirektiivi (VPD) ja sen soveltamispäätös velvoittavat aluehallintoviranomaisen tutkimaan myös vaihtoehdot, joiden avulla Eurajoen vesistöalueen hyvä ekologinen tila olisi saavutettavissa vuonna 2021 tai viimeistään vuonna 2027. Muutoksenhakijan esittämät ja muutkin vaihtoehdot, joilla VPD:n tavoitteet voitaisiin saavuttaa, on tutkittava puolueettomasti ja puhdistamoiden intresseistä riippumatta. Muutoksenhakijan näkemyksen mukaan Eurajoen hyvää tilaa ei tulla saavuttamaan vuoteen 2021 tai edes vuoteen 2027 mennessä, jos puhdistamoiden ravinnekuormitus jokeen jatkuu. Muutoksenhakija ovat tuonut esille aluehallintovirastolle esittämiään jätevesien johtamisvaihtoehtoja ja niiden vertailua.

Muutoksenhakija on viitannut Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen pintavesien toimenpideohjelmalle vuosille 2016–2021, jossa todetaan, että Eurajoki soveltuu huonosti jätevesien purkuvesistöksi, että vuonna 2013 on laadittu selvitys

Säkylän ja Euran jätevesien johtamisesta alueen ulkopuolelle ja että hanke toteutunee kuitenkin aikaisintaan 2030-luvulla. Muutoksenhakija on tuonut esille ilmastonmuutoksen vuoksi äärevöityneet kuivuus- ja tulvajaksot sekä teollisuuden jätevesien suuren osuuden JVP-Eura Oy:n jätevesissä. Toimenpideohjelman mukaan teollisuuden jätevesissä erityisen huomion kohteena ovat haitalliset ja vaaralliset aineet. Muutoksenhakija on esittänyt, että lupapäätös on ristiriidassa toimenpideohjelman kanssa fosforin osalta, koska luvassa edellytetään vain 90 %:n fosforin poistotehoa. Toimenpideohjelman mukaan yli 10 000 asukkaan jätevedenpuhdistamoilla (viemärlaitoksilla) tavoitteena on 95 %:n fosforin ja 70 %:n typen poiston saavuttaminen.

Valituksessa on viitattu väitöstutkimukseen, jonka mukaan puhdistamon poistuvissa jätevesissä on todettu muun muassa poikkeuksellisen korkeita hormoni- ja BPA-pitoisuuksia. Yksi tutkituista aineista oli Jujo Thermal Oy:n käyttämä haitallinen aine bisfenoli A (BPA), jonka käyttö on kielletty Suomessa vuoden 2020 alusta. Yhtiö on korvannut marraskuun alusta 2019 ympäristömyrkyksi luokiteltavan BPA:n sen johdannaisella BPS:llä. Sen ympäristövaikutustutkimukset ovat kesken, mutta jo nyt tiedetään, että se muun muassa on vesiekosysteemissä samankaltainen haitallinen aine kuin BPA. Ympäristölupa on tältä osin jo vanhentunut, sillä lupamääräyksessä 4. a on mainittu BPA:n tavoitearvo, mutta BPS:n tavoitearvoa ei ole esitetty. BPS-arvon määrittäminen on välttämätön vesistön hyvän kemiallisen tilan arvioinnin kannalta.

Muutoksenhakija on tuonut lisäksi esille joen kemiallisen tilan arviointiin liittyviä epäkohtia ja sen, että valituksenalainen päätös perustuu vanhentuneisiin tietoihin Eurajoen kemiallisesta tilasta. Päätöksessä ovat jääneet lähes kokonaan huomioon ottamatta jätevesien yhteisvaikutukset vaelluskalakantoihin. Puhdistamojen lämpökuormituksen merkitystä yhteisvaikutustekijänä ei ole otettu huomioon. Kun joen vähävirtaisuus, helle, voimakas biologinen hapenkulutus ja lämpökuorma esiintyvät samanaikaisesti, riski vaelluskalojen kuolleisuuden kasvulle on merkittävä. Lisääntymiselinkierron herkimpinä ajanjaksoina näiden tekijöiden yhteisvaikutusta voidaan pitää kalapopulaatioiden kannalta letaaleina. Päätöksessä ei ole otettu huomioon Eurajoen kalataloudellista merkitystä, joen vaelluskalakantoja eikä hankkeita ja talkoita, joita on tehty ja suunnitellaan tehtäväksi joen palauttamiseksi vaelluskalajoeksi.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry on täydentänyt valitustaan tuomalla esiin kansallisen kalatiestrategian ja kalastuksen hoitoa koskevan lainsäädännön sekä esittämällä, että jätevedet vaikeuttavat lisäksi kalastuslain tavoitteiden ja joen kalaston elvyttämisen vaikutusten saavuttamista. Yhdistys on täydennyksenä esittänyt tiedossaan olevat kalastonhoidolliset elvyttämistoimenpiteet joen palauttamiseksi vaelluskalajoeksi. Valituksen täydennyksessä on tuotu esille myös, että JVP-Eura Oy:n puhdistamon puhdistetun jäteveden laadussa on ollut vaikeuksia vuoden 2019 alkupuolella. Muutoksenhakija on liittännyt täydennykseen valokuvan, joka valitukseen liitetyn valokuvan kanssa on tarkoitettu osoittamaan päästöjen laatua jätevesien purkualueella. Yhdistys on vielä liittännyt valituksen täydennykseen tiedot useista asianosaisista, jotka ovat esittäneet näkemyksiään jätevesien johtamisesta aiheutuista haitoista erityisesti joen virkistyskäytölle, kalastukselle ja kasteluveden ottamiselle ja osoittaneet tukensa yhdistyksen valitukselle.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Euran kunta on antanut valitusten johdosta vastineen. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen valituksesta kunta on muun ohella todennut, että lupaviranomaisella on ollut käytettävissä JVP-Eura Oy:n vesistökuormituksista yksityiskohtaiset tarkkailutulokset pitkältä ajanjaksolta eikä ympäristönsuojelulain 54 §:n mukainen erityinen selvitys ole tarpeen. Puhdistamon luparajojen määrittämisessä on hyödynnettävä puhdistamon kokoluokassa yleisesti Suomen sisävesistöissä jäteveden puhdistamoilla käytössä olevia ympäristölupien raja-arvoja taloudellisen tasapuolisuuden turvaamiseksi. Nykyisin Eurajokeen johdetusta puhdistetusta jätevedestä testataan laajasti haitta-aineet neljä kertaa vuosittain. Haitta-aineiden analytiikka on ollut kehitysvaiheessa ja useiden haitta-aineiden ympäristölle haitallinen raja-arvo on määrittämisessä. Tämän takia haitta-aineiden pitoisuusrajojen määrittäminen ympäristölupa-asiassa sisältyviksi voi olla vaikeata. Valituksenalaisessa päätöksessä ympäristöluvan raja-arvot ovat pitoisuuksien ja tehokkuuksien yhteisvaikutuksilta tiukat. Esimerkiksi ravinteiden osalta teollisuudesta tulee ravinnepölyä jätevettä vuosikeskiarvona noin 2/3 koko puhdistamon tulevasta jätevesivirtaamasta. Tämä tarkoittaa, että ravinteissa poistotehokkuuksien saavuttaminen on laimeammista tulevasta jätevesistä johtuen haasteellista, vaikka puhdistetun jäteveden ravinnekuormitukset Eurajokeen on pieniä. JVP-Eura Oy on antanut valituksenalaisen päätöksen mukaisen tehostamissuunnitelman 30.06.2020 valvovalle viranomaiselle. Tehostamissuunnitelman mukaisien investointien pitää olla päätöksen mukaisesti toteutettuina 30.06.2022 mennessä. Päätöksen lainvoimaiseksi saattamisen avulla puhdistamolle suunnitellut tehostamisinvestoinnit voidaan toteuttaa riskittömästi. Lupapäätöksen käsittelyaika pitkittyy oleellisesti, jos valituksenalainen päätös kumotaan ja palautetaan uudelleen aluehallintoviraston käsittelyyn. Tämä lisäisi JVP-Eura Oy:ssä epä-tietoisuutta tulevasta ympäristöluvasta, ja investointien toteuttamispäätökset olisivat vaikeampia.

Jätevesien purkupaikkaa koskevien yhdistysten, yksityisten ja osakaskuntien valitusten osalta kunta on todennut, että vuoden 2019 tarkkailutulosten mukaan JVP-Eura Oy:n puhdistettujen jätevesien kokonaisvirtaama on ollut $2\,365\,485\text{ m}^3$ (ka. $6\,480\text{ m}^3/\text{vrk}$). Eurajoen virtaama on ollut Kauttuankoskella noin $88\,300\,800\text{ m}^3$ (ka. $2,8\text{ m}^3/\text{s}$). JVP-Eura Oy:n vesien osuus Eurajoen virtaamasta vuonna 2019 on ollut 2,7 %. Laskelmassa ei ole huomioitu Eurajokeen laskevien ojien virtaamia, jotka pienentävät puhdistettujen jätevesien osuutta Eurajoen kokonaisvirtaamasta. JVP-Eura Oy:n kokonaistyyppikuormitus on ollut 5 840 kg/vuosi ja kokonaisfosforikuormitus 142 kg/vuosi. Eurajoen kokonaisravinnekuormitus typen osalta on ollut 600 000 kg/vuosi ja fosforin osalta 8 600 kg/vuosi. JVP-Eura Oy:n osuus Eurajoen tyyppikuormasta on ollut 1,0 % ja fosforikuormasta 1,7 %. JVP-Eura Oy:n puhdistettujen jätevesien purkupaikan siirto pois nykyisestä paikasta Eurajoesta toiseen vesistöön aiheuttaisi kohtuuttoman korkeat taloudelliset kustannukset saavutettavaan hyötyyn nähden. Vesistökuormitusten väheneminen olisi vähäistä ja kustannukset korkeat. JVP-Eura Oy:n puhdistettujen jätevesien purkupaikka on järkevää säilyttää nykyisessä paikassa.

Maataloustuottajain Eurajoen Yhdistys MTK-Eurajoki ry:n valituksesta kunta on muun ohella kertonut jätevesien hygienisoinnista ja viime aikaisista tarkkailutuloksista.

Tuomisten valituksesta kunta on todennut, että valituksenalaisen päätöksen mukainen puhdistetun veden hygieenisen laadun tarkkailu, 24 kertaa vuodessa, on taaja tarkkailuvelvoite. Puhdistetun jäteveden hygieenisen laaduntarkkailua toteutetaan ympärivuotisesti, jolloin tarkkailujen määrä on kasvanut vuonna 2020 aiemmasta 12 tarkkailukerrasta 24 tarkkailukertaan vuosittain. Puhdistetun jäteveden hygieeninen laatu pystytään varmistamaan kattavasti eikä tarkkailukertojen tihentämisellä saavuteta hyötyä.

■ ja hänen asiakumppaniensa valituksesta kunta on todennut, että sitoutumattomasti toimiva Jokiohjelma on suorittanut vuonna 2019 laajasti ojavesien tarkkailua. Kunta on vastineessaan esittänyt Jokiohjelman avulla todennetut ojavesikuormitukset ja JVP-Eura Oy:n tarkkailututkimusraportin mukaiset kuormitukset on lisätty taulukkoon. JVP Eura Oy:n kiintoainekuormitus on ollut vuonna 2019 noin kymmenesosa, fosforikuormitus viidesosa ja typpi-kuormitus neljäsosa esimerkiksi Ahmasojan kuljettamasta määrästä.

Irjanteen, Mullilan ja Huhdan osakaskunnan ja sen asiakumppaneiden JVP-Eura Oy:n lämpökuormituksen vaikutusta koskevasta valituksesta kunta on todennut, että vuoden 2019 tarkkailuraporttien mukaan JVP-Eura Oy:n osuus Eurajoen kokonaisvirtaamasta oli 2,7 %. (Eurajoen virtaama ka. 2,8 m³/s ja JVP-Eura Oy:n virtaama ka. 6 480 m³/vrk). Kunta on esittänyt esimerkkilaskelman, jossa Eurajoen lämpötila ennen purkupaikkaa on 6 astetta ja JVP-Eura Oy:ltä tulee 30 asteista puhdistettua jätevettä 2,7 %. (6 x 97,3 % + 30 x 2,7 % = 6,6 astetta). Esimerkkilaskelmassa Eurajoen lämpötila nousee JVP-Eura Oy:n purkupaikan jälkeen noin 0,6 astetta. JVP-Eura Oy:n lämpökuorman vaikutus on luonnon tavallisiin lämpötilamuutoksiin nähden vähäinen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n ja sen asiakumppaneiden valituksista kunta on todennut, että Eurajoen ekologinen tila on määritetty erinomaiseksi vuoden 2019 Eurajoen ja Eurajoensalmen vuosiraportin mukaan. Haitta-aineita tutkitaan tarkkailujen avulla neljä kertaa vuodessa ja haitta-aineiden pitoisuuksia vertaillaan vesistölle haitallisiksi määritettyihin raja-arvoihin. Haitta-ainetutkimustulokset raportoidaan JVP-Eura Oy:n vuosiraportin yhteydessä. Kunta on viitannut Tapio Heikkilän ja hänen asiakumppaniensa valituksesta annettuun vastineeseen siltä osin kuin valitus koskee joen kokonaiskuormitusta ja JVP-Eura Oy:n osuutta kokonaiskuormituksista.

Eurajoen Vesiensuojeluyhdistys ry:n valituksesta kunta on muun ohella todennut, että fosforin tehokkuuden raja-arvon nostamisessa on huomioitava, että tehokkuuksien saavuttaminen ravinteiden osalta on vaikeaa, koska teollisuudesta tulee puhdistamolle ravinneköyhiä jätevesiä keskimääräisesti noin 2/3 puhdistamon tulevasta jätevesivirtaamasta. Kun otetaan huomioon puhdistamon syöttöön tulevat ravinteiden pitoisuudet, JVP-Eura Oy:n ympäristöluvan ravinteiden poistotehokkuusrajat ovat korkeita. Kunta on viitannut Tapio Heikkilän ja hänen asiakumppaniensa valituksesta annetussa vastineessa esitettyyn Eurajoen kokonaiskuormituksen jakautumiseen. JVP-Eura Oy:n jätevesien (2 365 485 m³/vuodessa ja vuoden 2019 ka. 6 480 m³/vrk) johtaminen Porin Luotsinmäen jäteveden puhdistamolle vaatisi merkittävän siirtoviemäri-investoinnin. Harjavallasta Poriin olemassa oleva siirtoviemäri vaatisi kapasiteetin nostamisinvestoinnin. Lisäksi hanke edellyttäisi uuden siirtolinjan rakentamisen Eurasta Harjavaltaan, koska Kiukainen-Harjavalta siirtoviemäri ei riittäisi kapasiteetiltaan. JVP-Eura Oy:llä jo tehdyt investoinnit pitää maksaa joka tapauksessa. JVP-Eura Oy:llä olisi esikäsitteltävä jätevedet ja erotettava niistä

kiintoaine, jotta jätevedet pystyttäisiin niiden laadun takia pumppaamaan pitkiä matkoja. Sopimusta tai lupaa Euran jätevesien johtamisesta Porin Luotsinmäelle ei ole. Siirtolinjan pumppaushäiriöissä, kuten sähkökatkotilanteissa, jätevesien ylikaadot voisivat olla merkittäviä suuren jätevesivirtaaman johdosta. Euran jätevesien johtaminen Poriin nostaisi Euran kuntalaisten ja yri-
tysten jätevesimaksuja erittäin korkeiksi.

Rauman kaupungin ympäristö- ja lupalautakunta on valitusten johdosta antamassaan vastineessa todennut, ettei kirjelmässä ole esitetty sellaisia suoranaisia vaatimuksia, joiden mukaan päätöksen muuttaminen vaikuttaisi ympäristön tilaan Raumalla. Vaatimukseen purkupaikkavaihtoehtojen avaamisesta uuteen käsittelyyn lausunnonantaja on toistanut asiassa aiemmin esittämänsä: Verrattuna asian käsittelyn alkuaikaiseen JVP-Euran puhdistamo toimii tiettävästi hyvin. Rauma-purkupaikkavaihtoehdon tarkastelu on ollut jäänne asian alkuvaiheilta, jolloin tavoiteltiin Euran jätevesien johtamista muualle puhdistettavaksi. Jos purkupaikkavaihtoehdot palautettaisiin uuteen tarkasteluun, olisi nyt kun on kyse puhdistetuista jätevesistä, sekä ympäristövaikutusten hyväksyttävyyden, että kustannusten kannalta perustellumpaa johtaa vedet jokisuulle Eurajoensalmeen, jonne ne nytkin joen mukana pääosin päätyvät.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on valitusten johdosta antamassaan lausunnossa viitannut päätöksensä nro 11/2013/1 lupamääräyksen 1 ja JVP-Eura Oy:n lupamääräyksen 4.a muutosesityksen sisältöihin ja todennut, että valituksenalaiseen päätökseen on kirjattu BPA:n raja-arvo siten, kuin se on Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä nro 15/0294/2 muutettu. Lisäksi aluehallintovirasto on todennut, että ratkaisu on perustunut käytettävissä olleeseen tietoon Eurajoen tilasta ja päästötarkkailun tuloksista. Päätöksen sivulla 11 esitetyistä kuormitusarvoista havaitaan, että puhdistamon toiminnan tehostaminen ja puhdistamo-ohitusten vähentyminen ovat vaikuttaneet kuormituksen selkeään vähentymiseen verrattuna lainvoimaisen ympäristöluvan myöntämisen aikaiseen tilanteeseen (2013). Päätöksessä on määrätty tehtäväksi suunnitelma tertiärikäsittelyn tehostamisesta ja tasaus- ja varoallaskapasiteetin lisäämisestä, kuten hakija on esittänyt hakemuksessaan.

██████████ velvoitetarkkailua koskevasta vaatimuksesta aluehallintovirasto on todennut, että tarkkailun muuttaminen ei ole ollut vireillä. Tarkkailutulokset ovat julkisia ja saatavilla pyydettyä ELY-keskuksesta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n ja sen asiakumppaneiden valituksesta aluehallintovirasto on todennut, että Bisfenoli A:n (BPA) käyttöä ei ole kielletty, mutta sen EU-alueen markkinoille toimittamista koskeva rajoitus on tullut voimaan 2.1.2020 (REACH-asetus (EY) N:o 1907/2006 Liite XVII: *Bisfenoli A*). Aluehallintovirastolla ei ole ajantasaista tietoa BPA:n nykyisistä käyttömääristä lämpöpaperin valmistuksessa. Jätevedenpuhdistamoiden ympäristöluvissa annetaan harvoin yksittäistä kemikaalia koskevia päästö-
raja-arvoja. Vuonna 2013 kyseisen puhdistamon osalta tilanne oli poikkeuksellinen. Lisäksi BPA:n tavoitearvon muuttaminen ei ole ollut vireillä valituksenalaisessa asiassa.

Lupapäätöksen määräaikaiseksi muuttamista koskevasta vaatimuksesta aluehallintovirasto on todennut, että sen näkemyksen mukaan asiassa ei ole ympäristönsuojelulain 87 §:n tarkoittamaa painavaa syytä, jonka perusteella lupapäätös

olisi voitu määrätä olemaan voimassa määräajan.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys on toimittanut valituksen täydennyksenä muun muassa listan valitusta tukevista yksityishenkilöistä. Tähän valitusasiaan sovellettavan hallintolainkäyttölain 24 §:n mukaan valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan on epäselvää, ovatko nämä valitusta tukevat tahot, jotka on ilmoitettu valitusajan päättymisen jälkeen, muutoksenhakijoita valituksenalaisessa asiassa.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue on antanut yhteisen vastineen valituksenalaisesta päätöksestä sekä aluehallintoviraston päätöksistä nro 489/2019, 490/2019 ja 492 tehdyistä muiden valituksista. Vastineessa on tuotu esille tietoja muun muassa pintavesien tilan luokittelusta, Eurajoen vesimääristä alivirtaamakaudesta, puhdistettujen jätevesien virtaamista ja kuormituksesta ja jätevedenpuhdistamojen tilanteesta vastineen antoaikana seuraavasti:

Pintavesien luokittelu vuonna 2019

Uusi arvio pintavesien ekologisesta tilasta on julkaistu elokuussa 2019, ja se perustuu vuosien 2012–2017 seuranta-aineistoihin. Tila-arvio on alustava, sillä valtioneuvosto vahvistaa luokittelun vesienhoitosuunnitelmien yhteydessä vuoden 2021 lopulla julkisen kuulemisprosessin jälkeen.

Eurajoen yläosan vesimuodostuma kuuluu keskisuurten savimaiden jokien ja alaosan vesimuodostuma suurten savimaiden jokien pintavesityyppiin. Savimaiden jokien pintavesityypeissä ei ole käytössä luokkarajoja kokonaistyyppipitoisuuksille, mutta kokonaisfosforipitoisuuksien luokkarajat ovat seuraavat ($\mu\text{g/l}$):

Kokonaisfosforipitoisuus ($\mu\text{g/l}$):

Erinomainen/Hyvä	Hyvä/Tyydyttävä	Tyydyttävä/Välttävä	Välttävä/Huono
40	60	100	130

Eurajoki on jaettu kahteen vesimuodostumaan, joiden molempien ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Eurajoen ylä- ja alaosan vesimuodostumien raja on Köyliönjoen laskukohdassa. Eurajokea ei ole nimetty voimakkaasti muutetuksi vesistöksi. Vesimuodostumien hydrologis-morfologinen tila laskee ekologisen tilan luokan tyydyttäväksi, vaikka molempien vesimuodostumien biologinen ja fysikaalis-kemiallinen tila on hyvä. Jo edellisessä luokittelussa vuonna 2013 (vuoden 2006–2012) laskennallinen biologisen ja fysikaalis-kemiallisen tilan arvio olisi ollut hyvä, mutta korkeat bakteeripitoisuudet laskivat tuolloin tilaluokan tyydyttävään. Nyt uudella luokittelukierroksella hydrologis-morfologiset paineet on tarkistettu ja ne on valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan otettu aiempaa tarkemmin huomioon. Vesimuodostumien ekologinen tilaluokka määräytyy nyt seuraavasti:

Eurajoen yläosan ekologinen tila on tyydyttävä. Biologiset muuttujat ovat hyvässä tilassa (päällyslevät ja pohjaeläimet, kaloja ei ole luokittelussa) ja fysikaalis-kemiallinen tila on hyvä (kokonaisfosforipitoisuus erinomainen, noin $30 \mu\text{g/l}$; typelle ei ole luokittelun raja-arvoja). Fysikaalis-kemialliseen tilaluokkaan ovat vaikuttaneet luokittelujakson 2012–2017 alussa JVP-Eura Oy:n

ongelmista johtuneet bakteerihuiput ynnä muut vedenlaatuongelmat. Pyhäjärvestä tulevan veden fosforitaso vastaa Eurajoen yläosan vesimuodostumassa JVP-Eura Oy:n purkupaikan yläpuolisissa havaintopaikoissa (3 kpl) erinomaista luokkaa (<40 µg/l) ja JVP-Eura Oy:n purkupaikan alapuolen havaintopaikoissa (2 kpl) hyvää (>40 µg/l). Hydrologis-morfologinen tila on huono, noususteiden ja joen morfologian heikentäessä tilaa. Eurakosken pato on joen alin noususte, joka vaikuttaa joen yläosan vesimuodostumaan. Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelussa esitetään kaudelle 2022–2027 muun muassa Kauttuankosken ja Eurakosken kalateiden suunnittelua ja toteutusta.

Eurajoen alaosan ekologinen tila on tyydyttävä. Biologiset muuttujat ovat hyvässä tilassa (päällyseläimet ja pohjaeläimet, kaloja ei ole luokittelussa), fysikaalis-kemiallinen tila on hyvä (kokonaisfosforipitoisuus hyvä, noin 54 µg/l) ja hydrologis-morfologinen tila on tyydyttävä. Vesimuodostuman hydrologis-morfologinen tila on parantunut edelliseltä luokittelukaudelta (2006–2012) Paneliankosken ja Pappilankosken kalateiden ansiosta. Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelussa vesimuodostumaan esitetään kaudelle 2022–2027 kalataloudellisen kunnostussuunnitelman toteutusta, johon sisältyy muun muassa Faltunkosken ja Irjanteen padon kalatien parantaminen.

Perattujen jokien kosket edustavat usein parhaassa tilassa olevia kohtia, ja etenkin koskipohjaeläimet tiedetään melko epäherkiksi rehevöitymiselle. Eurajoen yläosan vesimuodostumassa pohjaeläinnäytteet otetaan heti Pyhäjärven alapuolelta Kauttuankoskesta, joten pohjaeläinten hyvässä tilaluokassa ei ole mukana mitään jätevesivaikutusta. Edellisen luokittelukauden kalastotiedot Eurajoesta tukevat joen tyydyttävää tilaa hydrologis-morfologisten muuttujien ohella.

Luokittelujakson 2012–2017 jälkeen 8.1.2018–19.8.2020 otetuissa vesinäytteissä Eurajoen yläosan vesimuodostuman keskimääräinen kokonaisfosforipitoisuus on ollut noin 29 µg/l (erinomainen) ja alaosan 47 µg/l (hyvä). Säskylän Pyhäjärven ekologinen luokka on tyydyttävä, mutta Pyhäjärvestä tuleva vesi luokitellaan Eurajoessa savimaiden jokien luokittelukriteereillä. Näytteenottojen määrä ei ole sama kaikissa luokitteluun käytetyissä havaintopisteissä kuten ei luokittelukaudellakaan.

Eurajoki laskee mereen Eurajoensalmessa, jonka ekologinen luokka on tyydyttävä. Biologinen tila on tyydyttävä (a-klorofyllipitoisuus), fysikaalis-kemiallinen tila on välttävä (kokonaistyyppi- ja fosforipitoisuus, näkösyvyys) ja hydrologis-morfologinen tila on hyvä.

Vuoden 2019 kemiallisen tilan luokittelu perustuu vuosien 2012–2018 mittausaineistoihin sekä arvioihin aineiden käytöstä ja päästöistä. Eurajoen alaosan ja yläosan vesimuodostumien kemiallinen tila on luokiteltu hyvää huonommaksi. Molemmissa vesimuodostumissa polybromattujen difenyylietterien (PBDE) laatu normi ylittyy Suomen ympäristökeskuksen asiantuntija-arviona. Vuoden 2013 kemiallisessa luokittelussa sekä Eurajoen ylä- että alaosan kemiallinen tila oli hyvä.

PBDE-aineiden ympäristölaatu normi muuttui vuonna 2015 pitoisuudeksi kaloissa, ja suomalaisten kalojen pitoisuudet ylittävät noin satakertaisesti nykyisen laatu normin. PBDE-aineet ovat kaukokulkeutuvia ja erittäin hitaasti hajoa-

via yhdisteitä. Niitä käytettiin aiemmin muun muassa palonestoaineina, ja niiden käyttö on nykyisin eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta kielletty. Edellisessä luokittelussa vuonna 2013 käytössä oli vanha laatu­normi (pitoisuus vedessä), joka ei ylittynyt Suomessa yhdessä­kään vesimuodostumassa.

Eurajoen alaosan kemiallinen tila on vuoden 2019 luokittelussa hyvää huonompi myös nikkeli­pitoisuuksien vuoksi. Vedestä mitattujen nikkeli­pitoisuuksien keskiarvo vuosina 2012–2018 ei ylittänyt ympäristölaatu­normia, mutta enimmäispitoisuuden ympäristölaatu­normi (0,34 µg/l) ylittyi yhdellä mittaus­kerralla joulukuussa 2018 (40 µg/l). Ylitys johtui happamilta sulfaattimailta huuhtoutuneista happamista valumavesistä. Eurajoessa todettiin samaan aikaan pH:n voimakkaasta laskusta johtuneita kalakuolemia ja myös kadmium­pitoisuudet olivat tuolloin kohonneet, mutta eivät ylittäneet ympäristölaatu­normia.

Eurajoen alaosassa seurataan useiden haitallisten aineiden (As, Cd, Co, Cr, Cu, Ni, Pb, Se, U, V, Zn, Hg) pitoisuutta vedessä 13 kertaa vuodessa. Näistä aineista osa on kemiallisessa luokittelussa käytettäviä EU-tason haitallisia aineita, joilla on ympäristölaatu­normi vedestä mitattuna. Eurajoen vedestä on lisäksi mitattu Suomen ympäristökeskuksen tutkimushankkeissa eri vuosina huomattavan laaja ainevalikoima erilaisten haitallisten aineiden pitoisuuksia, ja tulosten mukaan pitoisuudet eivät ole ylittäneet ympäristölaatu­normeja.

Elohopean ympäristölaatu­normi on pitoisuus kalassa ja Eurajoen alaosasta on mittaustuloksia kalojen elohopeapitoisuuksista vuodelta 2013, mitatut pitoisuudet eivät ylittäneet ympäristölaatu­normia.

Eurajoen vesimäärät alivirtaamakaudella

Eurajokeen jätevettä johtavien puhdistamojen toimiessa tarkistettujen lupamääräysten mukaisesti, jokiveden keskimääräiset kokonaisfosforipitoisuudet eivät ylitä hyvän tilan ylärajaa puhdistettujen jätevesien vaikutuksesta. Eurajoen yläosan vesimuodostumassa fosforitaso on jopa erinomainen, eikä se saa heikentyä. Kokonaistypelle ei ole asetettu luokkarajoja savimaiden jokien pintavesityypeissä.

Jätevesivaikutusten kannalta olennaista on poikkeuksellisten tai pitkäkestoisten päästöjen riski varsinkin alivirtaamakausilla. Vähäisten virtaamien aikana Eurajoen vesimääriin vaikuttavat sadannan ja haihdunnan lisäksi muun muassa Pyhäjärven säännöstely, joka tasaa Eurajokeen tulevia virtaamia. Juoksutus Eurajokeen ei saa alittaa määrää 0,8 m³/s, ja alivirtaamakausienkin aikana vettä on pyrittävä juoksuttamaan 2 m³/s. Eurajokeen tulevista lisävesistä sivuomien kautta ei ole yksityiskohtaista tietoa, mutta vesimäärät ovat kuitenkin pieniä alivirtaamakausilla. Suurin sivu-uoma on Köyliönjoki.

Vuosijaksolla 2000–2018 Pyhäjärven luusuan (Kauttuankoski) keskivirtaama (MQ) on ollut 4,3 m³/s ja keskialivirtaama (MNQ) 1,46 m³/s. Samalla ajanjaksoilla heinä-syyskuun keskivirtaamat (MQ) ovat olleet seuraavat: heinäkuussa 2,3 m³/s, elokuussa 2,2 m³/s ja syyskuussa 2,3 m³/s. Vastineessa on esitetty myös vuosien 2010–2018 pienimmät virtaamat (NQ), jotka ovat vaihdelleet 0,75–2 m³/s (Ympäristöhallinnon Hertta-rekisteri, tiedot tarkistamattomia).

Eurajokea säännöstellään Paneliankosken ja Pappilankosken voimalaitoksilla. Pappilankoski sijaitsee Eurajoen alajuoksulla. Pappilankosken padon yläpuolelta on lupa pumpata kesän kuivina kausina raakavettä Rauman kaupungin ja teollisuuden tarpeisiin kahden eri vedenottoluvan mukaisesti. UPM-Kymmene Oyj:llä on lupa pumpata vettä Eurajoesta Lapinjokeen enintään 2 m³/s veden siirtotunnelia pitkin ja edelleen vedenjohtokanavaa pitkin Rauman Äyhönjärveen. Lisäksi Rauman kaupungilla on lupa ottaa vettä Eurajoesta samalta paikalta suoraan Raumalle 0,2 m³/s vuorokausikeskiarvona. Rauman Vesi käyttää siten raakavetenä joko Lapinjoen tai Eurajoen vettä ja raakavesialtaana toimii Äyhönjärvi. Vedenotto Eurajoesta on lopetettava, kun Pappilankosken virtaama on pienempi kuin 0,2 m³/s. Pienillä virtaamilla (alle 1 m³/s) voimalaitos pysäytetään ja koko virtaama ohijuoksutetaan. Pappilankosken kalatiehen on juoksutettava 1.4.–30.11. välisenä aikana vettä vähintään 0,3 m³/s, mikäli tulovirtaama padolle sekä Rauman kaupungin ja UPM-Kymmene Oyj:n vedenottolupien määräykset sen mahdollistavat.

Vuosijaksolla 2000–2018 Pappilankosken keskialivirtaama (MNQ) on ollut 0,57 m³/s. Samalla ajanjaksolla heinä-syyskuun keskivirtaamat ovat olleet seuraavat: heinäkuussa 2,6 m³/s, elokuussa 2,3 m³/s ja syyskuussa 3,4 m³/s. Vastineessa on esitetty myös vuosien 2010–2018 pienimmät virtaamat (NQ), jotka ovat vaihdelleet 0,2–1,28 m³/s (Ympäristöhallinnon Hertta-rekisteri, arvot tarkistettu 31.12.2018 asti).

Eurajoen ja Eurajoensalmen vesistö tarkkailututkimuksen vuosiraportin 2018 mukaan Eurajoen alajuoksulta johdettiin Lapinjokeen vettä vuonna 2018 maaliskuussa, toukokuun lopulta lokakuun loppuun ja hetkellisesti marras-joulukuun vaihteessa. Lapinjokeen johdettu vesimäärä oli pääosin 1,3–1,8 m³/s. Vuosiraportin 2019 mukaan Lapinjokeen johdettiin vettä vuonna 2019 tammi-kuun lopulla, helmikuun alussa sekä toukokuun alusta syyskuun loppuun. Johdettu vesimäärä oli pääosin 1,0–1,8 m³/s. Vedenjohtamisen seurauksena Pappilankosken virtaamat jäivät Kauttuankosken virtaamia pienemmiksi kesäkuun puolivälistä syyskuulle asti.

Kuivina kausina Eurajoen veden riittävyys voi olla uhattuna. Rauman kaupungilla, UPM-Kymmene Oyj:llä ja Olkiluodon Vesi Oy:llä on sen vuoksi lupa ottaa Kokemäenjoesta korvausvettä ja johtaa sitä enintään 2 m³/s Köyliönjokeen ja siitä edelleen Eurajokeen. Lisävetä on pumpattu vain ajoittain ja lyhyinä jaksoina kuivimpina alivirtaamakausina Kokemäenjoesta noin 1 m³/s Köyliönjoen alaosaan. Eurajoen ja Eurajoensalmen vesistö tarkkailututkimuksen vuosiraportin 2018 mukaan Eurajoen vähäisten virtaamien takia Kokemäenjoesta pumpattiin vettä Köyliönjoen kautta Eurajokeen 17.8.–21.8.2018 välisenä aikana yhteensä 329 940 m³ eli keskimäärin 0,76 m³/s. Vastaavasti vuosiraportin 2019 mukaan Kokemäenjoesta pumpattiin vettä hieman toukokuussa sekä elokuussa 9.8.–16.8.2019. Vesimäärä yhteensä 378 802 m³, josta suurin osa johdettiin Eurajokeen elokuussa.

Puhdistettujen jätevesien osuus virtaamassa ja myös virtaamalisänä on merkittävä alivirtaamakaudella. Laimenemisolot ovat erityisen heikot etenkin silloin, jos häiriöpäästö sattuu kuivaan aikaan. Kesän alivirtaamakaudet ovat myös ajanjaksoja, jolloin veden käyttötarve on suurin muun muassa kasteluvetenä ja virkistyskäytössä, jolloin mahdollisesta veden käyttökiellosta on merkittävä haittaa. Vedenoton korvausvettä on mahdollista ottaa Kokemäenjoesta edellä esitetyllä tavalla.

Jätevedenpuhdistamoiden tilanne vuosina 2018–2020

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon, Säköylän kunnan jätevedenpuhdistamon sekä Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamon toimittamien vuosiraporttien mukaan kuormitukset ovat olleet seuraavat:

kokonaisfosfori kg/a	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019
Apetit jvp	267	195	235	455
JVP-Eura	1056	695	324	142
Säköylä jvp	110	108	125	132
kokonaistyyppi kg/a	v. 2016	v. 2017	v. 2018	v. 2019
Apetit jvp	14011	6363	6868	8886
JVP-Eura	19762	20933	14600	5906
Säköylä jvp	11237	9488	10746	9218

Puhdistamoiden toimittamien vuosiraporttien mukaan virtaamatiedot olivat vuonna 2018 JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolta 2 299 040 m³/a, Säköylän kunnan jätevedenpuhdistamolta 940 770 m³/a ja Apetit Ruoka Oy teollisuusjätevedenpuhdistamolta 850 397 m³/a sekä vuonna 2019 JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolla 2 390 770 m³/a, Säköylän kunnan jätevedenpuhdistamolta 823 130 m³/a ja Apetit Ruoka Oy teollisuusjätevedenpuhdistamolta 679 385 m³/a. Yhteensä puhdistettujen jätevesien kokonaismäärä on ollut 4 090 207 m³/a vuonna 2018 ja 3 893 285 m³/a vuonna 2019. Näistä laskettuna jätevesien virtaama on ollut keskimäärin 0,12 m³/s vuonna 2019 ja 0,13 m³/s vuonna 2018.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolla on raporttien mukaan kokonaiskuormitus fosforin ja typen osalta pienentynyt edellisiin vuosiin verrattuna. Säköylän kunnan jätevedenpuhdistamon ja Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamon osalta vastaavaa kehitystä ei ole raporttien mukaan ollut havaittavissa. JVP-Eura Oy on toimittanut ympäristöluvassa nro 491/2019 määrätyn tehostamissuunnitelman ELY-keskukselle ja esittänyt suunnitelman edelleen tehtävistä toimenpiteistä puhdistamolla. Säköylän kunnan jätevedenpuhdistamo ei ole toimittanut valituksenalaisen ympäristöluvan nro 489/2019 mukaista tehostamissuunnitelmaa. Apetit Ruoka Oy teollisuusjätevedenpuhdistamon ympäristöluvassa nro 490/2019 tehostamissuunnitelmaa ei ole määrätty.

Yleisesti jätevedenpuhdistamoilla on ongelmia suurten sadevesimäärien tai suurten sulamisvesimäärien käsittelyssä johtuen hule- ja vuotovesistä. Erityisesti kylmät sulamisvedet haittaavat jätevedenpuhdistamoiden biologisen prosessin toimintaa. Suurten vesimäärien ollessa kyseessä kuitenkin myös joen

virtaama on suuri. Näin ollen erityisesti poikkeamatilannevarautuminen korostuu alivirtaamakausilla, sillä vaikutukset ovat todennäköisesti suuremmat, mikäli poikkeamatilanne ja häiriöpäästö kohdistuu jokeen pienen virtaaman aikana.

JVP-Eura Oy:n ja Säskylän kunnan jätevedenpuhdistamoiden puhdistetun jäteveden virtaamissa hule- ja vuotovesien vaikutus näkyy siten, että kuukausitasolla suurimmat puhdistetun jäteveden virtaamat ovat talvikuukausina. Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamolla on käytössään laajoja varastoaltaita, joihin käsiteltäväksi otettava vesi johdetaan. Puhdistetun jäteveden määrä on ollut suurimmillaan kesäkuukausina, jolloin puhdistamon biologisen toiminnan pitäisi olla hyvä muun muassa lämpötilan ansiosta. Kuitenkin ongelmana Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamolla on kesäkuukausina se, että laitokselle tulevassa vedessä on suhteellisesti ylimäärin tyyppiä muuhun kuormitukseen verrattuna. Tämä johtuu luonnollisesta puhdistumisesta varastoaltaissa, jolloin kokonaistypen osalta puhdistamo ei ole sillä tasolla mitä ympäristöluvassa nro 16/2014/1 on vaadittu vuositason pitoisuudesta ja puhdistustehosta. Fosforikuormitus on ollut myös korkea kesäkuukausina. Käytännössä siis kuormitus Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamolla keskittyy tällä hetkellä kesäkuukausiin.

Edellä esitetty on erityisesti havaittu elokuussa 2020 otetuista Eurajoen vesistönäytteistä, joissa fosfori- ja typpipitoisuuksien nousu Eurajoessa on ollut peräisin Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamolta.

Vuosien 2018–2019 virtaamamäärät Apetit Ruoka Oy:n teollisuusjätevedenpuhdistamolta ovat olleet heinä-elokuussa 100 000–140 000 m³/kk, kun ne tammi-toukokuussa ovat olleet noin 20 000–40 000 m³/kk. Vastaavasti virtaamat JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolta ovat olleet heinä-elokuussa 180 000–190 000 m³/kk ja tammi-toukokuussa noin 190 000–220 000 m³/kk. Virtaamat Säskylän kunnan jätevedenpuhdistamolta ovat olleet heinä-elokuussa 60 000–80 000 m³/kk, kun ne tammi-toukokuussa ovat olleet noin 60 000–110 000 m³/kk. Virtaamat puhdistamoilta yhteensä ovat olleet vuosina 2018–2019 heinäelokuussa 350 000–410 000 m³/kk (0,13–0,15 m³/s).

Puhdistetussa jätevedessä olevien vesiympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden selvittämisestä (Valtioneuvoston asetus 1022/2006, ns. HAVA-aineet) on määrätty puhdistamoiden ympäristöluvuissa. Vastineeseen on liitetty JVP-Eura Oy:n ja Apetit Ruoka Oy:n jätevedenpuhdistamoiden osalta vuonna 2017 sekä Säskylän jätevedenpuhdistamon osalta vuonna 2018 tehdyt selvitykset HAVA-aineista. JVP-Eura Oy jätevedenpuhdistamon päästötarkkailuohjelmaan on lisätty BPS tarkkailtavaksi samantasoisesti kuin BPA on ollut.

On huomioitava, että esimerkiksi lääkeaineiden ja mikromuovien esiintymistä sekä niiden puhdistustekniikoita on selvitetty valtakunnallisesti. Erityisesti tästä syystä puhdistettua jätevettä johtavien jätevedenpuhdistamoiden puhdistus olisi keskitettävä suurempiin jätevedenpuhdistamoihin, joihin voidaan tulevaisuudessa investoida mahdollinen vaadittava puhdistustekniikka. Pienemmän puhdistamon ongelmaksi voi muodostua tarvittavat puhdistustekniikan käyttöönotto ja investointien kalleus. Lääkeaineita tai mikromuovien puhdistusta ei ole yleisesti ympäristölupaprosesseissa tällä hetkellä käsitelty. Tämä on kuitenkin otettava huomioon tarkasteltaessa purkupaikka-asiaa kokonaisuutena sillä myös purkupaikan valinnalla voi olla vaikutusta esimerkiksi päästöjen,

kuten lääkeaineet, tehokkaassa laimenemisessa.

Fosforin poistotehoa koskevasta Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n valituksesta ELY-keskus on todennut, että JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamolle on asetettava vaatimus vähintään 95 % fosforin poistotehosta. Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n sekä Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n ja sen asiakumppaneiden ympäristölupien määräaikaiseksi muuttamista koskevista vaatimuksista ELY-keskus on todennut, että lupamääräysten on oltava määräaikaaisia, ja lupien tarkistus on tehtävä viimeistään seuraavan ekologisen tilan luokittelun yhteydessä noin 6 vuoden päästä, mikäli purkupaikat säilytetään Eurajoessa.

Yhteenvetona ELY-keskus on vastineessaan tuonut lisäksi esille aluehallintovirastolle annetuissa lausunnoissa esitettyä. Vastineessa on esitetty, että valituksia koskevassa päätöksenteossa on arvioitava tilannetta kokonaisuutena ja otettava huomioon pintavesien ekologinen luokittelu, Eurajoen vesimäärät alivirtaamakaudella ja niihin liittyvät jätevesien vaikutukset sekä mahdolliset poikkeustilanteet ja veden käyttötarve. Yleisesti purkupaikkavaihtoehtojen tarkasteluissa on tarkasteltava pidempiaikaisempaa ja kestävämpää ratkaisua, jossa esimerkiksi jätevesiä puhdistetaan suuremmassa jätevedenpuhdistamossa. On myös huomioitava, että purkupaikat voidaan eriyttää, jolloin toimijoiden purkupaikat voivat olla eri paikoissa. Tarkasteluissa on varmistettava, että purkupaikkavaihtoehtoissa tarkastellaan sellaisia paikkoja, jossa laimenemisolosuhteet ovat hyvät ja ekologinen tila sellainen, että hyvä tila tai sen saavuttaminen ei jätevesien takia vaarannu. Jätevesivaikutusten kannalta olennaista on häiriö- ja poikkeuksellisten päästöjen riski varsinkin alivirtaamakausilla ja niistä aiheutuvat vaikutukset vesistöön ja vedenottoon. Mikäli ratkaisu on se, että purkupaikat säilytetään Eurajoessa, on lupamääräysten oltava määräaikaaisia, eli uusi luvan tarkistus purkupaikkojen osalta on tehtävä viimeistään seuraavan ekologisen tilan luokittelun yhteydessä noin 6 vuoden päästä, jolloin määräaika voi olla 1.1.2027.

Vastineen liitteenä on muun ohella Eurajoen ja Eurajoensalmen tarkkailututkimuksen vuosiraportit 2018 ja 2019, JVP-Eura Oy jätevedenpuhdistamon tarkkailututkimuksen vuosiraportit 2018 ja 2019, JVP-Eura Oy:n tehostamissuunnitelma 30.6.2020.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut on vastineessaan ilmoittanut, että se toistaa lausunnossa aluehallintovirastolle esitetyn ja ettei sillä ole enempää lisättävää tai täydennettävää.

Eurajoen kunta ja Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ovat valitusten johdosta antamassaan vastineessa todenneet, että Eurajoen kunta ja Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ovat lupahakemusvaiheen lausunnoissaan todenneet Eurajoen olevan paikallisille tärkeä luonto-, virkistyskäyttö- ja imagoarvoiltaan. Kunta on vastineessaan ilmoittanut yhtyvänsä valituksissa esille tuotuihin näkemyksiin Eurajoen huonosta soveltuvuudesta jätevedenpuhdistamojen purkuvesistöksi, vaikka jätevesikuormitus JVP-Eura Oy:n puhdistamolle on vähentynyt tehtaiden sulkemisen myötä ja puhdistamon toimintavarmuus on parantunut. Kunnan huolena on edelleen puhdistamoiden toimintaan vaikuttavat yllättävät häiriötilanteet, joihin ei välttämättä voida reagoida ajoissa ja jotka voivat johtaa veden laadun selkeään huononemiseen ja

vaikuttaa joen käyttöön pitkälläkin aikavälillä. Lisäksi JVP-Eura Oy:ta koskevissa valituksissa on huomioitu Jujo Thermal Oy:n aiemmin käyttämän bisfenoli A-kemikaalin (BPA) käytön loppuminen ja siirtyminen bisfenoli s:n (BPS) käyttöön. Ympäristöluvan lupamääräyksissä ei tätä ole kuitenkaan huomioitu, sillä luvassa on edelleen määrätty tavoitearvo ainoastaan BPA:lle. JVP-Eura Oy:n ympäristöluvan lupamääräyksiä tulee näin ollen tarkastella uudelleen. Eurajoen kunta on ilmoittanut puoltavansa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen valitusta siltä osin kuin se koskee lupamääräysten tarkentamista liittyen velvoitteeseen laatia ympäristönsuojelulain 54 §:n mukainen selvitys.

Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus antaa vastine valitusten johdosta. Vastinetta ei ole annettu.

JVP-Eura Oy on antanut vastineen valitusten sekä niiden johdosta annettujen lausunnon ja vastineiden johdosta. Yhtiö on ilmoittanut kannattavansa pääomistajansa Euran kunnan vastinetta, minkä lisäksi yhtiö on tuonut esille investointeja, joiden täysimääräinen vaikutus laitoksen puhdistustuloksissa näkyy vuoden 2021 alusta alkaen. Lisäksi yhtiö on muun muassa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen vastineesta todennut, ettei yhtiöllä ole ekologisen tilan määrittämiseen lisättävää, mutta yhtiö vastaa omien purkuvesien osalta kuormituksista eikä muilta osin Eurajoen kokonaiskuormituksista. Määräaikaiselle ympäristöluvalla ei ole ympäristönsuojelulain edellyttämiä perusteita, kuten aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut. Yhtiössä on tunnistettu ELY-keskuksen vastineessa painotettu puhdistamoiden purkuvesien merkitys Eurajoen alivirtaamakaudesta, ja lisätty toimintavarmuutta investointien avulla. Kauttuankoskella keskialivirtaama on 1,46 m³/s (vuosina 2000–2018) ja kaikkien puhdistamoiden keskivirtaama yhteensä on noin 0,12 m³/s (vuonna 2019) eli puhdistamoiden vedet ovat noin 8 % (keskialivirtaamakaudesta). Jos ojien virtaama otettaisiin huomioon, olisi puhdistamoiden osuus vähäisempi. Eurajoen kunnan ja Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen vastineesta yhtiö on muun muassa todennut, että Bisfenol-S pitoisuuksia on tarkkailtu vuoden 2020 alusta, vaikka raja- tai tavoitearvoa ympäristölupa ei ole määritetty. Bisfenol-S tavoitearvon lisääminen ELY:n valituksen mukaisesti on perusteltua, koska aiemmin käytettävä kemikaali Bisfenol-A on vaihtunut Bisfenol-S:ään. Yhtiön käsityksen mukaan riittäviä perusteita päätöksen uudelleen käsittelylle ei ole, koska lupaviranomaisella on ollut käytettävissä JVP-Eura Oy:n tarkat kuormitustiedot.

Eurajoen Maataloustuottajain yhdistys MTK Eurajoki ry on hallinto-oikeuden varattua siihen tilaisuuden esittänyt lisäselvitystä valitusosoikeudestaan. Yhdistys on esittänyt, että tuottajayhdistyksen toiminnan tarkoituksena on muun muassa ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ympäristönsuojelulain 191 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Yhdistys on huolissaan valituksenalaisen päätöksen vaikutuksista jäsentilojen toimintaedellytyksiin. Yhdistyksen tavoitteena on rekisteröityjen sääntöjensä mukaisesti muun muassa parantaa alueella asuvan ja elinkeinotoimintaa harjoittavan jäsenkuntansa sosiaalista ja yhteiskunnallista asemaa sekä edistää maaseutukulttuuria ja muita maaseutuväestön yhteisiä pyrkimyksiä, joihin sisältyvät myös ympäristönsuojelu ja asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen. Yhdistyksen tarkoitus on valvoa jäsenistönsä asemaa paikallisten viranomaisten ja muiden sidosryhmien toiminnassa. Yhdistys myös sääntöjen mukaan tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa lausuntoja liitolle sekä paikallisille viranomaisille. Valituksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset myös

ilmenevät yhdistyksen toiminta-alueella ympäristönsuojelulain tarkoittamalla tavalla ja kaikilla yhdistyksen jäsenillä ei ole omistukseen perustuvaa valitus-oikeutta asiassa. Eurajoen vesistö halkoo Eurajoen kunnan. Yhdistyksen jäsen-tilojen parhaat viljelysmaat sijaitsevat joen molemmin puolin. Vettä käytetään erikoiskasvien kasteluun. Sen vuoksi veden laadulla on paljon merkitystä. Yhdistys on esittänyt, että harkinnassa otetaan huomioon korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös 2019:97. Korkein hallinto-oikeus totesi vuosikirjapäätöksessään, ettei vesilain 15 luvun 2 §:n 2 kohdan sanamuotoa tule valitus-oikeutta arvioitaessa tulkita supistavasti, kun otetaan huomioon Århusin yleis-sopimuksen 9 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun tavoin sopimuksen tavoitteena oleva laaja muutoksenhakuoikeus ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antanut vastineiden ja lausunnon johdosta vastaselityksen. Yhteenvedon on todettu muun muassa, että Eurajoensalmea ei voida pitää soveltuvana purku-paikkana. Jätevedenpuhdistamon tehostaminen ja poikkeamatilannevarautuminen on toteutettava, vaikka käsittely purkupaikkavaihtoehtoista palautetaan uudelleen aluehallintoviraston käsittelyyn. Lupaviranomaisen on annettava uusi lupamääräys, johon on lisättävä ympäristönsuojelulain 54 §:n mukaisen selvityksen toimittaminen lupaviranomaiselle. Tämä on tarpeen, jotta lupaviranomaisella on kaikki tarvittavat tiedot, jonka perusteella voidaan antaa tarvittavat ja päivitettyt lupa- ja tavoiterajat. Lisäksi ELY-keskus on todennut muun ohella luvan määräaikaaisuutta koskevien vaatimusten osalta, että sen näkemyksen mukaan asiassa on kyse toiminnan erityisiin ominaisuuksiin, siinä käytetyn tekniikan tai käytettyjen menetelmien uutuuteen tai toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeuteen liittyvä painava syy, koska puhdistamoihin on tehtävä tehostamista ja poikkeamatilannevarautuminen sekä niiden jälkeen niiden vaikutusten arviointi, eli vesistövaikutusten arviointi. Asian kokonaisuutta tulee tarkastella seuraavan ekologisen tilan luokittelun yhteydessä.

██████████ ovat antaneet vastaselityksen vastineiden ja lausunnon johdosta. Vastaselitykseen on liitetty Eurajoen tarkkailututkimus, jossa on esitetty Eurajoesta 4.8.2020 otettujen vesinäytteiden tutkimustulokset.

██████████ *asiakumppaneineen* on antanut vastaselityksen vastineiden ja lausunnon johdosta. Vastaselitykseen on liitetty kahden jatkuvatoimisen vedenlaadun mittarin tietoihin perustuvat laskentataulukot Eurajoen typpi- ja fosforikuormituksesta. Vastaselityksessä on muun muassa kiinnitetty huomiota laskentataulukoiden perusteella veden laadun heikkenemiseen joen yläosassa, hajakuormituksen osuuteen ja ajoittaisuuteen sekä Euran keskustasta jokeen tulevaan kuormitukseen sekä todettu muun ohella, että Eurajoen soveltuvuutta puhdistamoiden vesien purkupaikkana ei ole selvitetty korkeimman hallinto-oikeuden tarkoittamalla tavalla.

Irjanteen, Mullilan ja Huhdan osakaskunta asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen vastineiden ja lausunnon johdosta. Vastaselityksessä on muun ohella todettu, että Euran kunta on tarkastellut JVP-Eura Oy:n lämpökuormaa pelkästään jokiveden lämpötilan nousun näkökulmasta. Lisäksi siinä on käytetty virtaamana keskiarvoa $2,8 \text{ m}^3$, joka ei toteudu kuivina kausina. Kaikkien osatekijöiden yhteisvaikutus on merkittävä. Osatekijöitä ovat vähäinen kesäaikainen juoksu Pyhäjärvestä (vähimmillään noin $1,5 \text{ m}^3/\text{s}$), kesäaikainen jo-

kiveden lämpötila ennen JVP-Eura Oy:n purkupuutkea (noin 22–25 °C), puhdistamojen purkuvesien happea kuluttava vaikutus ja JVP-Eura Oy:n purkuvesien lämpötila (noin 30 °C). Yhdessä nämä tekijät voivat aiheuttaa jokiveden happipitoisuuden alenemisen 5 mg/l:aan, joka on lohikaloille kriittinen raja. Lyhytaikainenkin happitaso on varsinkin lohikaloille kohtalokas. Siksi happitasoa on tarkasteltava joen minimivirtaamalla eikä keskivirtaamalla.

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry asiakumppaneineen on antanut vastaselityksen vastineiden ja lausunnon johdosta. Vastaselityksessä on muun ohella viitattu JVP-Eura Oy:n ja Apetit Ruoka Oy:n puhdistamojen ympäristölupiin ja niiden valvontaan liittyvään Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n 13.12.2020 tekemään hallintokanteluun Varsinais-Suomen ELY-keskukselle valvovan viranomaisen menettelytavoista sekä esitetty, ettei puhdistamojen häiriötilanteista ole tiedotettu. Koko Eurajoen vesistöalue on luokiteltu vaelluskalajoeksi, mikä perustuu kalastuslainsäädäntöön. Yhdistysten kanta on, että lupien määräaikaaisuutta tukevat puhdistamojen toiminnan erityiset ominaisuudet sekä toiminnan haitallisten vaikutusten arviointiin liittyvät painavat syyt. Haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeutta kuvaavat esimerkiksi valitusprosessin vastineissa esiintyvät erimielisyydet Eurajoen tilasta (ekologinen, kemiallinen, hygieeninen). Myöskään vuosikeskiarvotietojen käyttö puhdistamojen ravinnekuormista kuvaamassa ei anna oikeaa kuvaa vesistön tilanteesta, koska Eurajoessa virtaamaolot vaihtelevat eri vuodenaikoina suuresti.

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry on antanut vastaselityksen vastineiden ja lausunnon johdosta. Vastaselityksessä yhdistys on muun ohella tuonut esille ympäristönsuojelulain 87 §:än ja 89 §:än viitaten näkemyksiään syistä, joiden perusteella lupapäätös voidaan määrätä olemaan voimassa määräajan. Yhdistys on lisäksi ELY-keskuksen esitykseen hydrologis-morfologisen tilan vaikutuksesta Eurajoen tilaluokitukseen todennut muun ohella, että Eurajoen vesiekosysteemin kannalta oleellista on muutos, joka tapahtuu veden laadussa, kun se purkautuu Kauttuan padosta Eurajokeen. Käytävissä olevien päästötarkkailujen, velvoitetarkkailujen ja jatkuvatoimisten mittareiden tulokset kertovat, miten jokiveden laatu heikkenee yläjuoksulta Eurajoen suistoon Eurajoensalmeen tultaessa. Puhdistamoiden jätevesien vaikutus veden laatuun näkyy selkeimmin verrattaessa Pyhäjärven luusuan tarkkailupisteen (Eura 12) mittausarvoja Kuurnamäen tarkkailupisteen (Eura 22) mittausarvoihin. Vähävetisen joen ekologiset, biologiset ja fysikaalis-kemialliset tekijät heikkenevät 52 kilometrin matkalla joen yläjuoksulta sen suistoalueelle Eurajoensalmeen tultaessa. Suistoalueella näkyy kaikkien kuormitustekijöiden yhteisvaikutus. Lisäksi yhdistys on muun ohella tuonut esille vuoden 2020 aikana tapahtuneita puhdistamoiden häiriö- tai poikkeustilanteita ja yhdistyksen tekemän hallintokantelun sekä todennut muun ohella toimittaneensa hallintolain mukaan laaditun valituksensa täydennyksen hallinto-oikeudelle sovitun aikataulun mukaan. Yhteenvetona yhdistys on esittänyt vastaselitykseensä, valitukseensa ja sen täydennykseen sekä mielipiteeseensä purkupaikkaselvityksistä vedoten, että valituksenalainen päätös kumotaan ja asia palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Merkintä

Hallinto-oikeus on tänään antamallaan päätöksillä ratkaissut samanaikaisesti Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksistä nrot 490/2019, Apetit Ruoka Oy:n Säskylän jätevedenpuhdistamo (diarinumerot hallinto-oikeudessa 00081–00083/20/5110), nro 489/2019, Säskylän kunnan jätevedenpuhdistamo (00086–

00088/20/5110) ja 492/2019, JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon toiminnasta aiheutuneiden haittojen korvaukset (00090/20/5133) tehdyt valitukset.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus ei tutki Maataloustuottajain Eurajoen Yhdistys MTK-Eurajoki ry:n valitusta.

2. Hallinto-oikeus valitukset enemmälti hyläten tutkittujen valitusten johdosta lisää lupamääräykseen 4.a uuden viidennen kappaleen. Lupamääräys 4.a kuuluu täydennettynä kokonaisuudessaan seuraavasti (*täydennys kursivilla*):

”Käsitellyn jäteveden pitoisuusarvojen on oltava laajennetun puhdistamon käyttöönoton jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään 1.1.2016 alkaen mahdolliset ohijuoksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet (sekä puhdistamolla että viemäriverkostossa) mukaan lukien enintään seuraavat ja jäteveden käsittelytehojen vastaavalla tavalla laskettuna vähintään seuraavat:

	Enimmäispitoisuus (mg/l)	Vähimmäisteho (%)
BOD _{7atu}	15	90
Fosfori	0,25 ²⁾	90
Typpi	15	75
Ammoniumtyppi	5	90
COD _{Cr}	100	80
Kiintoaine	15	95
Bisfenoli-A ¹⁾	0,02	

1) Bisfenoli A:n osalta enimmäispitoisuus on tavoitearvo.

2) 30.6.2022 asti 0,3.

Kokonaistypen, ammoniumtypen ja bisfenoli-A:n pitoisuusarvo ja poistoteho lasketaan vuosikeskiarvona, muut arvot neljännesvuosikeskiarvoina. Ammoniumtypen käsittelyn vähimmäistehon arvolla tarkoitetaan nitrifikaatioastetta.

Vesistöön johdettavat jätevedet on hygienisoitava siten, että fekaalisten koliformien ja fekaalisten enterokokkien osalta saavutetaan mahdolliset ohijuoksutukset, ylivuodot ja poikkeustilanteet mukaan lukien kolmen kuukauden keskiarvona laskettuna vähintään seuraava käsittelytulos:

	Pitoisuus (pmy/100ml)
Fekaaliset koliformit	2 000
Fekaaliset enterokokit	500

Myös puhdistamolta vesistöön johdetut ohitusvedet on hygienisoitava.

Toiminnanharjoittajan tulee tehdä jätevedenpuhdistamon tehostamistoimenpiteiden käyttöönoton jälkeen kolmen vuoden käytön perusteella 31.12.2026 mennessä selvitys valtion ympäristölupaviranomaiselle. Selvityksessä on tarkasteltava puhdistamon olosuhteita hyvän puhdistustuloksen saavuttamiseksi tämän määräyksen pitoisuusraja-arvojen (mg/l) ja käsittelyteho vaatimusten osalta sekä selvitettävä mahdollisten raja- ja tavoitearvojen ylittymiseen ja

*puutteelliseen käsittelytehoon johtaneet syyt ottaen lisäksi huomioon laitok-
selle tulevan teollisuusjätevedenveden koostumuksen muutokset. Selvityksessä
on lisäksi tarkasteltava häiriö- ja poikkeustilanteita etenkin alivirtaamakau-
sina ja niiden vaikutuksia vesistöön ja veden ottoon sekä esitettävä mahdolli-
suudet saavuttaa kokonaisfosforin osalta vähintään 95 %:n poistoteho. Selvi-
tykseen on liitettävä esitys päästöraja-arvoiksi ja arviointi vaihtoehdoisen pur-
kupaikan tarpeellisuudesta. Selvityksen perusteella lupaviranomainen voi täs-
mentää lupamääräyksiä tai täydentää lupaa.”*

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valitusoikeus on asianosaisella. Mainitun momentin 2 kohdan mukaan valitusoikeus on rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät.

Ympäristönsuojelulain yksityiskohtaisten perustelujen (HE 214/2013 vp, s. 195) mukaan pykälässä säädettäisiin valitusoikeudesta lähes samoin kuin voimassa olevan ympäristönsuojelulain 97 §:ssä. Ympäristönsuojelulain (86/2000) yksityiskohtaisen perustelujen mukaan (HE 84/1999 vp, s. 90–91) yhdistysten tarkoitus selvitettäisiin sen säännöistä.

Maataloustuottajain Eurajoen Yhdistys MTK-Eurajoki ry on esittänyt, että tuottajayhdistyksen toiminnan tarkoituksena on muun muassa ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ympäristönsuojelulain 191 §:ssä tarkoittamalla tavalla. Yhdistyksen tavoitteena on rekisteröityjen sääntöjensä mukaisesti muun muassa parantaa alueella asuvan ja elinkeinotoimintaa harjoittavan jäsenkuntansa sosiaalista ja yhteiskunnallista asemaa sekä edistää maaseutukulttuuria ja muita maaseutuväestön yhteisiä pyrkimyksiä, joihin sisältyvät myös ympäristönsuojelu ja asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen. Yhdistys on esittänyt, että harkinnassa otetaan huomioon korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös 2019:97. Korkein hallinto-oikeus on todennut vuosikirjapäätöksessään, ettei vesilain 15 luvun 2 §:n 2 kohdan sanamuotoa tule valitusoikeutta arvioitaessa tulkita supistavasti, kun otetaan huomioon Århusin yleissopimuksen 9 artiklan 2 kappaaleessa tarkoitettun tavoin sopimuksen tavoitteena oleva laaja muutoksenhakuoikeus ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö.

Maataloustuottajain Eurajoen Yhdistys MTK-Eurajoki ry:n sääntöjen mukaan yhdistys on maataloustuottajain, metsänomistajien sekä muiden maatilatalouden yhteydessä toimivien maaseutuyrittäjien paikallinen talouspoliittinen ammatti- ja etujärjestö, jonka tarkoituksena on parantaa jäsenkunnan yleistä ammatillista ja taloudellista sekä sosiaalista ja yhteiskunnallista asemaa, sekä edistää maaseutukulttuuria ja muita maaseutuväestön yhteisiä pyrkimyksiä. Yhdistyksen säännöissä mainitulla maaseutukulttuurin edistämällä voidaan tarkoittaa erityyppisiä seurauksia ympäristölle aiheuttavia toimia, joista osa voi edistää ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja asioita. Yhdistyksen varsinainen tarkoitus ei ole kuitenkaan ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen.

Edellä olevan perusteella ja ottaen lisäksi huomioon, että JVP-Eura Oy:n tapauksessa yhdistys valvoo ennen kaikkea jäsentilojensa etua pyrkimällä vaikuttamaan Eurajoen veden laatuun viljelykasvien kasteluvetenä, ympäristönsuojelulain 191 §:n 1 momentin 2 kohdan tulkintaa ei tule laajentaa koskemaan maataloustuottajain paikallisjärjestöä. Valitus tulee näin ollen jättää tutkimatta.

2. Pääasia

Sovellettuja oikeusohjeita ja lain esitöitä

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläölovelvollisuus).

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveystahetta; 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 51 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun seurauksen merkittävyyttä arvioitaessa otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa tai merenhoitosuunnitelmassa esitetään toiminnan vaikutusalueen vesien ja meriympäristön tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Luvassa on toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta 11 §:n 2 momentin mukaisesti arvioitaessa sekä onnettomuuksien ehkäisemiseksi tarpeellisia lupamääräyksiä annettaessa otettava huomioon, mitä toiminnan sijoituspaikkaa ja vaikutusalueutta koskevassa tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa esitetään. Luvassa on lisäksi otettava huomioon tarvittavissa määrin tämän lain 204 §:ssä tarkoitetut suunnitelmat ja ohjelmat.

Ympäristönsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan määrätä, että toiminnanharjoittajan on tehtävä erityinen selvitys toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai sen vaaran selvittämiseksi, jos lupaharkintaa varten ei ole voitu toimittaa yksityiskohtaisia tietoja päästöistä, jätteistä tai toiminnan vaikutuksista. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan selvitys on toimitettava lupaviranomaiselle luvassa määrättyä ajankohtana. Selvityksen tekemiselle on annettava riittävä aika. Luvan muuttamisesta saadun selvityksen perusteella säädetään 90 §:ssä.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 2 momentin mukaan tarkkailun toteuttamiseksi luvassa on määrättävä mittausmenetelmistä ja mittauksen tiheydestä. Luvassa

on myös määrättävä siitä, miten seurannan ja tarkkailun tulokset arvioidaan ja miten tulokset toimitetaan valvontaviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja voidaan määrätä antamaan valvontaa varten myös muita tarpeellisia tietoja.

Ympäristönsuojelulain 87 §:n mukaan ympäristöluvan myöntämistä koskeva päätös määrätään olemaan voimassa toistaiseksi. Se voidaan kuitenkin määrätä olemaan voimassa määräajan toiminnanharjoittajan hakemuksesta tai jos siihen on toiminnan erityisiin ominaisuuksiin, siinä käytetyn tekniikan tai käytettyjen menetelmien uutuuteen tai toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeuteen liittyvä painava syy. Määräaikainen ympäristölupa raukeaa määräajan päättyessä, jollei lupapäätöksessä ole toisin määrätty.

Ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaan lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa 54 §:n nojalla saadun erityisen selvityksen perusteella.

Ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain (423/2015) siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa annetussa ympäristölupapäätöksessä määrätty lupamääräysten tarkistamista koskeva velvoite raukeaa. Valvontaviranomaisen on säännöllisessä valvonnassa arvioitava tällaisen luvan 89 §:n mukainen muuttamisen tarve viimeistään vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin luvan tarkistamista koskeva hakemus oli määrä jättää lupaviranomaiselle.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (vesienhoitolaki) 8 §:n 1 momentin mukaan pinta- ja pohjavedet luokitellaan ihmisten toiminnan aiheuttaman muutoksen voimakkuuden perusteella. Pintaveden luokka perustuu ekologiseen ja kemialliseen tilaan sen mukaan, kumpi niistä on huonompi. Pykälän 2 momentin mukaan pintaveden ekologinen tila on erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä tai huono. Luokitus tehdään suhteutettuna vertailuoloihin. Voimakkaasti muutettujen ja keinotekoisien pintavesimuodostumien vertailuoloina on paras saavutettavissa oleva ekologinen tila, johon suhteutettuina ne vastaavasti luokitellaan hyvään, tyydyttävään, välttävään ja huonoon tilaan. Pykälän 3 momentin mukaan pintaveden kemiallinen tila on hyvä, jos se täyttää asetuksella erikseen säädettyjen yhteisöläinsäädännössä määriteltujen haitallisten aineiden ympäristölaatu normit.

Mainitun lain 21 §:n 1 momentin mukaan vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman tavoitteena on, että 1) pinta- ja pohjavesimuodostumien tila ei heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä, 2) jäljempänä 22 §:ssä tarkoitettujen keinotekoisien ja voimakkaasti muutettujen vesimuodostumien tila ei heikkene ja että niillä on vähintään hyvä saavutettavissa oleva ekologinen tila ja hyvä kemiallinen tila ja 3) pintavesimuodostumia suojellaan, parannetaan ja ennallistetaan siten, että 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu tila voidaan saavuttaa viimeistään vuonna 2015.

Vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 1 momentin mukaan mainitussa luvussa tarkoitetaan pintaveden ekologisen tilan luokittelussa 1) biologisilla tekijöillä kasviplanktonia, päällyksiviä, makroleviä, muuta vesikasvillisuutta, pohjaeläimistöä ja kalastoa, 2) hydrologis-morfologisilla tekijöillä virtausoloja, viipymää, veden korkeutta, syvyysuhteita, pohjan ja rantavyöhykkeen rakennetta sekä yhteyttä pohjaveteen, 3) fysikaalis-

kemiallisilla tekijöillä näkösyvyyttä, lämpöoloja, happioloja, suolaisuutta, happamoitumistilannetta, ravinneoloja ja kansallisesti valittuja vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 1 D kohdassa tarkoitettuja aineita, 4) vertailuolilla 1–3 kohdassa tarkoitettujen tekijöiden arvoja, jotka vastaavat täysin tai lähes täysin häiriintymättömiä ekologisista oloista ja 5) ekologisella laatusuhteella ekologista tilaa osoittavien biologisten tekijöiden poikkeamaa vertailuolista.

Pykälän 2 momentin mukaan kohdassa 1–3 tarkoitettujen tekijät joki-, järvi- ja rannikkovesissä on esitetty tarkemmin liitteessä 1 sekä vesipuitteiden liitteessä V.

Vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 12 §:n 1 momentin mukaan pintaveden ekologinen tila luokitellaan erinomaiseksi, hyväksi, tyydyttäväksi, välttäväksi tai huonoksi vertaamalla veden tilaa vertailuoloihin ja käyttäen liitteessä 1 esitettyjä määritelmiä. Keinotekoisesta ja voimakkaasti muutetun pintaveden tila luokitellaan vastaavasti hyväksi, tyydyttäväksi, välttäväksi tai huonoksi suhteutettuna parhaaseen saavutettavissa olevaan ekologiseen tilaan.

Yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen (888/2006) 4 §:n 1 momentin mukaan jätevedet on puhdistettava biologisesti tai sitä vastaavalla tavalla ja käsittelyn on täytettävä asetuksen liitteen taulukon 1 vaatimukset. Jätevesistä on poistettava fosforia ja fosforin poiston on täytettävä liitteen taulukon 2 vaatimukset. Pykälän 2 momentin mukaan typpeä on poistettava silloin, kun typpikuorman vähentämisellä voidaan parantaa vesien tilaa. Typenpoistovaatimusten on täytettävä liitteen taulukon 2 ehdot. Pykälän 3 momentin mukaan liitteen taulukoissa 1 ja 2 esitettyjä vaatimuksia tiukempia vaatimuksia sovelletaan, jos ympäristönsuojelulaki tai sen nojalla annetut säädökset niin edellyttävät. Asetuksen liitteen taulukon 2 mukaan pitoisuuden ja poistotehon vaatimukset voivat olla vaihtoehtoisia. Taulukon mukainen kokonaisfosforin pitoisuus asukasvastineluvultaan 10 000–100 000 puhdistamolla on 2 mg/l ja poistoteho vähintään 80 prosenttia. Taulukon mukainen kokonaistypen pitoisuus asukasvastineluvultaan 10 000–100 000 puhdistamolla on 15 mg/l ja poistoteho vähintään 70 prosenttia.

Vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) 4 §:n 1 momentin mukaan asetuksen liitteen 1 kohdassa A määritetään aineet, joita ei saa päästää pintaveteen eikä vesihuoltolaitoksen viemäriin.

Mainitun asetuksen 5 §:n 1 momentin mukaan asetuksen liitteen 1 kohdassa B määritetään suurimmat sallitut päästöraja-arvot pitoisuus- ja ominaiskuormitusraja-arvoina elohopealle ja kadmiumille ja niiden yhdisteille.

Mainitun asetuksen 6 §:n 1 momentin mukaan liitteen 1 kohdissa C2 ja D lueteltujen aineiden pitoisuudet vedessä tai eliöstössä eivät saa ylittää mainituissa kohdissa säädettyä ympäristölaatumnormia.

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle muun ohella ympäristönsuojelulaiksi (214/2013, s. 114) on ympäristönsuojelulain 54 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa todettu, että säännös vastaisi voimassa olevan ympäristönsuojelulain 55 §:n 3 momenttia, jonka mukaan lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa 43 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisen selvityksen perusteella. Hallituksen esityksessä eduskunnalle ympäristönsuojelu- ja vesilainsäädännön uudistamiseksi (84/1999, s. 75) on todettu 55 §:n 3 momentin yksityiskohtaisissa perusteluissa, että pykälän 3 momentin mukaan luvassa olevan selvitysmääräykseen perusteella voitaisiin myös eräissä tapauksissa asettaa toimintaa koskevia tarkempia määräyksiä. Luvassa voitaisiin määrätä esimerkiksi tekemään selvitys jonkin toiminnanharjoittajan valitseman toimenpiteen riittävydestä pilaantumisen ehkäisemiseksi. Jos selvitys osoittaisi, ettei toimenpide ole ollut riittävä, viranomainen määräisi lisävelvoitteista. Vastaavia määräyksiä on käytetty vakiintuneesti myös nykyisessä lupakäytännössä.

Kyseessä oleva asia

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 23.1.2013 antamallaan päätöksellä nro 11/2013/1, jota Vaasan hallinto-oikeus on osittain muuttanut, myöntänyt ympäristöluvan JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon laajennetulle toiminnalle ja tarkistanut jätevedenpuhdistamon toiminnalle Länsi-Suomen ympäristölupaviraston 27.12.2002 antamalla päätöksellä nro 78/2002/4 myönnetyn ympäristöluvan lupamääräykset. Aluehallintoviraston päätöksen mukaan ympäristölupa on voimassa toistaiseksi.

JVP-Eura Oy on edellä mainitun ympäristölupapäätöksen lupamääräyksessä 1 velvoitettu toimittamaan määräajassa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle yksin tai yhdessä Säskylän kunnan ja Lännen Tehtaat Oyj:n kanssa selvityksen jätevesien purkupaikkavaihtoehtoista sekä hakemuksen ympäristöluvan muuttamiseksi purkupaikan osalta. Lupamääräyksen mukaan JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamossa käsitellyt jätevedet saa johtaa nykyisessä purkupaikassa Eurajokeen siihen saakka, kunnes edellä sanotusta hakemuksesta annettavassa lainvoimaisessa päätöksessä on toisin määrätty.

JVP-Eura Oy on 15.1.2018 toimittanut aluehallintovirastoon ympäristöluvassa määrätyn selvityksen purkupaikkavaihtoehtoista ja esittänyt purkupaikan säilyttämistä entisessä paikassaan. Perusteluina on esitetty, että olosuhteet ovat päätöksen antamisen jälkeen muuttuneet olennaisesti erityisesti ottaen huomioon JVP-Eura Oy:n investoinnit, puhdistettavaksi toimitettujen teollisuusvesien määrä, Jujo Thermal Oy:n varoaltaiden kapasiteetin lisäys ja Euran kunnan viemäriverkostoon tekemät saneeraustoimet. JVP-Eura Oy:n hakemuksen mukaan sen kuormitus Eurajokeen ei ole enää yllätyksellistä eikä Eurajoen vedenlaatua merkittävästi heikentävää. Jätevedenpuhdistamon toiminnassa on ryhdytty tehostamistoimenpiteisiin häiriöiden ja ohijuoksutuksien tultua sen hallituksen tietoon vuonna 2012, minkä johdosta puhdistustulos on parantunut ja ohijuoksutukset ovat loppuneet lähes kokonaan. Viimeinen ohijuoksutus on tapahtunut alkuvuonna 2015.

Tässä asiassa on kysymys edellä mainitun ympäristöluvan lupamääräyksessä 1 määrätystä selvityksestä ja JVP-Eura Oy:n hakemuksesta jatkaa jätevedenpuhdistamolla käsiteltyjen jätevesien johtamista edelleen samaan purkupaikkaan Eurajoessa. Edellä olevan perusteella ja ottaen huomioon JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon toiminnalle myönnetyn ympäristöluvan voimassaolo sekä

ympäristölupapäätöksen määräykset jätevesien johtamisen jatkamismahdollisuudesta siihen saakka, kunnes asiasta on toisin määrätty, hallinto-oikeudessa ei ole kysymys ympäristönsuojelulain mukaisesta jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan myöntämisestä. Valituksessa esitettyjen vaatimusten perusteella hallinto-oikeudessa on tarkasteltavana, onko aluehallintovirasto päätöksessä esitetyillä perusteilla voinut hyväksyä selvityksen ja pysyttää jätevesien nykyisen purkupaikan.

Hallinto-oikeus selvyiden vuoksi toteaa, että lainvoimaisen ympäristöluvan määräys, joka koskee hakemuksen toimittamista ympäristöluvan muuttamiseksi purkupaikan osalta, ei estä laittamasta vireille hakemusta purkupaikan pysyttämiseksi.

Asiassa saatua selvitystä

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamo

Jätevedenpuhdistamo on vuonna 1975 valmistunut, matalakuormitteiseksi biologiseksi typenpoistolaitokseksi myöhemmin saneerattu laitos, jossa käsitellään sekä teollisuuden että yhdyskunnan jätevesiä. Kokonaistypenpoisto on toteutettu denitrifikaatio-nitrifikaatio (DN) -prosessilla. Puhdistamolla käsitellään Euran kunnan viemäriverkostoon johdettavat yhdyskuntajätevedet, Jujo Thermal Oy:n paperiteollisuuden teollisuusjätevedet sekä puhdistamolla vastaanotettavat sako- ja umpikaivolietteet.

Voimassa olevan ympäristöluvan myöntämisen jälkeen jätevedenpuhdistamolla on rakennettu uusi selkeytysallas ja alueputkistot, uusi ilmastusyksikkö ja ilmastuskompressori, uusi sähköpääkeskus ja varavoiman syöttö sekä valvomo. Lisäksi puhdistamolle on rakennettu uusi lähtevän jäteveden hygienisointiyksikkö. Tehdyillä investoinneilla esiselkeytysaltaiden kapasiteetti on kaksinkertaistunut ja sekä teollisuus- että kuntalinjan jätevesille on oma esiselkeytysaltaansa. Jätevedenpuhdistamolla on lisäksi kehitetty muun ohella floataation optimointia, palautus- ja ylijäämälietteen toimintaa sekä tulovirtaaman tasausta.

Jätevedenpuhdistamossa käsitellyt jätevedet johdetaan puhdistamon kohdalla purkuputkella Eurajoen yläosaan, noin kaksi kilometriä Euran keskustasta alavirran suuntaan. Eurajoen yläjuoksulle johdetaan jätevesiä JVP-Eura Oy:n lisäksi Säskylän kunnan ja Apetit Ruoka Oy:n jätevedenpuhdistamoilta.

Voimassa olevan ympäristöluvan myöntämisen jälkeen merkittävimmissä kuormittajissa on tapahtunut muutoksia, kun kuntalinjan kuormituksesta ovat jääneet vuoden 2018 alussa pois HKScan Oyj:n tuotantolaitoksen ja vuoden 2019 alussa Hallavaaran jätekeskuksen biokaasulaitoksen jätevedet. Ahlström Tampere Oy:n teollisuusjätevesien käsittely puhdistamolla on päättynyt jo aiemmin. Jujo Thermal Oy on vuonna 2016 ottanut käyttöön teollisuusjätevesien esiselkeytysaltaan laajennuksen. Euran kunta on saneerannut viemäriverkostoaan vuosien 2013–2017 välisenä aikana.

Jätevedenpuhdistamon puhdistustulos ja kuormitus vesistöön

Hakemukseen liitetyt jätevedenpuhdistamon tarkkailun vuosiraportit vuosilta

2015–2017 ja kertaraaportit vuodelta 2018 sisältävät muun ohella lupamääräysten toteutumisen ja puhdistamon toiminnan tarkastelun sekä tiedot puhdistamon häiriöistä ja ohituksista. Puhdistamon toiminnan tarkkailukertoja on ollut 24 vuodessa, ja tarkkailutuloksien raportoinnissa keskeisesti ovat esillä ravinteet ja kiintoaine sekä muut parametrit, joiden osalta on annettu määräykset JVP-Eura Oy:n voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksen 4.a ensimmäisen kappaleen taulukossa. E-PRTR -yhdisteitä ja vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) mukaisia aineita on tarkkailtu vuosina 2013 ja 2017, mutta valituksenalaisen asian käsittelyn yhteydessä ei ole esitetty mainittujen tarkkailun tuloksia.

Mainittujen vuosiraporttien mukaan jätevedenpuhdistamon toiminta on pääosin täyttänyt voimassa olevassa ympäristöluvassa käsitellylle jätevedelle neljännesvuosikeskiarvoina asetetut puhdistusteho- ja pitoisuusvaatimukset vuosina 2015–2018. Ongelmia on ollut erityisesti kiintoaineen sekä ajoittain fosforin pitoisuusraja-arvon ja puhdistustehon saavuttamisessa. Hakemuksen mukaan runsaiden sateiden aikana vuotovesien määrä voi kuntalinjalta tulevassa jätevedessä olla yli 60 %, mikä saattaa aiheuttaa kiintoaineen karkaamista jälkikäsittelyyn ja sitä kautta kiintoaineen luparajojen ylityksiä. Koska suurin osa fosforista on kiinnittyneenä kiintoaineeseen, ylittyy tällöin samanaikaisesti usein myös fosforin luparaja. Puhdistamo on saavuttanut kokonaistypen pitoisuus- ja puhdistustehovaatimuksen sekä vesistöön johdetun ammoniumtyyppi-pitoisuuden ja nitrifikaatioasteen vaatimukset vuosikeskiarvona tarkasteltuna lukuun ottamatta nitrifikaatioastetta vuonna 2017. Vesistöön johdetun bisfenoli A:n pitoisuuden tavoitearvo on saavutettu vuosikeskiarvona tarkasteltuna. Lähtevän jäteveden hygieeninen laatu on täyttänyt ympäristöluvan vaatimukset kolmen kuukauden keskiarvoina tarkasteltuna 1.5.–31.10. Jätevedenpuhdistamon toiminta on myös saavuttanut yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen (888/2006) vaatimukset yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta.

JVP-Eura Oy:n selvityksen mukaan lokakuussa 2014 valmistuneen saneerauksen jälkeen puhdistamon vuosikuormitus on laskenut merkittävästi (30–55 %) muiden paitsi kiintoaineen osalta, kun tarkastelujakso on 2004–06/2018. JVP-Eura Oy on esittänyt uusina tehostamistoimenpiteinä muun ohella käsitellyn jäteveden tertiäärikäsittelyn tehostamista, lähtevän jäteveden ympärivuotista hygienisointia ja tasaus- ja varoaltaiden rakentamista, ja on arvioinut kuormituksen vähenevän niiden johdosta edelleen. Edelleen yhtiö on esittänyt, että lähtevän jäteveden fosforipitoisuudelle asetettua raja-arvoa tiukennettaisiin nykyisestä 0,3 mg/l arvoon 0,25 mg/l. Lisäksi yhtiö on esittänyt laskelmia kuntalinjan merkittävimpien typpikuormittajien, Hallavaaran jätekeskuksen biokaasulaitoksen ja HKScan Finland Oy:n, jätevesien poistumisen vaikutuksista kuormitukseen.

Valituksenalaisessa päätöksessä on esitetty hakemukseen liitettyjen tarkkailutulosten perusteella tietoja JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon keskimääräisestä tulovirtaamasta sekä puhdistamolta lähtevän jäteveden ravinnepitoisuuksista ja -kuormituksesta. Tulosten mukaan vuonna 2012 puhdistamon tulovirtaama on ollut 8 515 m³/d ja lähtevän veden fosforipitoisuus 1,28 mg/l ja typpipitoisuus 16 mg/l. Vuonna 2018 tulovirtaama on ollut 6 300 m³/d ja lähtevän veden fosforipitoisuus 0,14 mg/l ja typpipitoisuus 6,2 mg/l. Vuoden 2019 kahden ensimmäisen neljänneksen tulosten mukaan fosforipitoisuus on ollut 0,065 mg/l ja typpipitoisuus 3,65 mg/l. Lähtevän jäteveden fosforikuormitus

vesistöön on ollut 17 kg/d vuonna 2012, 2,9 kg/d vuonna 2016 ja 0,4 kg/d vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Vastaavasti typpikuormitus on ollut 170 kg/d vuonna 2012, 54 kg/d vuonna 2016 ja 24 kg/d vuoden 2019 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Tarkkailutuloksista käy ilmi kaikkien edellä esitettyjen parametrien selvästi laskeva suuntaus.

Aluehallintovirasto on ratkaissut valituksenalaisen JVP-Eura Oy:n asian kanssa samanaikaisesti Apetit Ruoka Oy:n ja Säskylän kunnan Köörnummen jätevedenpuhdistamoiden selvitysvelvoitetta ja purkupaikkaa koskevat hakemusasiat siten, että kussakin päätöksessä on otettu huomioon mainittujen jätevedenpuhdistamoiden yhteisvaikutuksia. Säskylän kunnan ja Apetit Suomi Oy:n jätevedenpuhdistamoiden osalta esitetyissä kuormitustiedoissa ei ole vastaavaa selvää laskevaa suuntausta.

Eurajoen kokonaiskuormituksesta JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon osuus on fosforin osalta 10 % ja typen osalta 1,8 %. Jatkossa JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon osuus on arvioitu hakemuksessa olevan fosforikuormituksesta 9 % ja tyyppistä 1,5 %. Hakemuksen mukaan jätevedenpuhdistamo aiheuttaa tulevaisuudessa laskennallisesti 3,0 µg/l kokonaisfosforin ja 109 µg/l kokonaistypen pitoisuuslisäyksen Eurajoen yläosan vedenlaatuun ja vastaavasti 1,4 µg/l kokonaisfosforin ja 58 µg/l kokonaistypen pitoisuuslisäyksen Eurajoen alaosan vedenlaatuun.

Vesistökuvaus ja vesienhoitosuunnitelmat

Eurajoen vesistöalueen pinta-ala on yhteensä 1 336 km² ja järvisyys 13 %. Säskylän Pyhäjärvestä alkava noin 52 km:n mittainen Eurajoki virtaa Euran ja Eurajoen kuntien halki ja laskee noin 8 km:n pituisen Eurajoensalmi -nimisen merenlahden kautta Selkämereen. Pyhäjärven alapuolella ei ole muita järviä. Suurin sivu-uoma Köyliönjoki laskee Eurajokeen noin 10 km alavirtaan jätevesien nykyisestä purkupaikasta. Joen valuma-alueella on Litorinameren aikaisia happamia sulfaattimaita. Pyhäjärven veden korkeutta säännöstellään Kauttuankoskessa sijaitsevalla säännöstelypadolla. Lisäksi Eurajoen koskissa toimii neljä vesivoimalaitosta.

Eurajoen virtaamat vaihtelevat merkittävästi erityisesti sääolosuhteiden ja Pyhäjärven säännöstelyn seurauksena. Virtaamien vaihtelulla on vaikutusta myös Eurajoen laatuun ja eri päästölähteiden osuuteen Eurajokeen kohdistuvasta kokonaiskuormituksesta. Runsasvirtaamaisina aikoina hajakuormituksen merkitys veden laatuun korostuu, mutta huonoimmillaan veden laatu on vähävirtaamaisina jaksoina. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinto-oikeudelle toimittaman Eurajoen ja Eurajoensalmen tarkkailututkimusraportin vuodelta 2019 mukaan Eurajoen kuukausittaiset keskivirtaamat ovat Pyhäjärven luusussa Kauttuankoskella vaihdelleet välillä 1,3–9,5 m³/s vuosina 2015–2019 koko vuoden keskivirtaaman vaihdelleessa välillä 2,8–5,1 m³/s samana ajanjaksona. Kuukausittaiset keskivirtaamat Eurajoen alajuoksulla Pappilankoskessa ovat vaihdelleet välillä 0,4–24,6 m³/s ja koko vuoden keskivirtaama välillä 5,8–10,5 m³/s samana ajanjaksona. Vuonna 2019 koko vuodelle jaettu JVP-Euran Oy:n, Säskylän kunnan ja Apetit Ruoka Oy:n jätevedenpuhdistamoiden jätevesien kokonaisvirtaama oli noin 4,2 % Kauttuankosken keskivirtaamasta.

Edelleen mainitun tarkkailututkimusraportin mukaan JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon purkupaikan alapuolella typpipitoisuudet olivat jonkin verran

yläpuolista paikkaa suurempia mahdollisesti jätevesistä johtuen. Suurin kasvu typpipitoisuuksissa havaittiin helmikuun tarkkailukerralla, jolloin vesi muuttui ammoniumtypen osalta puhtaasta lievästi likaantuneeksi. Muilla kerroilla purkupaikan alapuolinen vesi oli ammoniumtypen osalta puhdasta. Hygieeninen tila vaihteli purkupaikan alapuolella hyvästä välttävään. Keskijuoksulla jätevesien vaikutuksia ei ollut havaittavissa, ja vedenlaatu vaihteli lähinnä virtaamaolosuhteiden ja hajakuormituksen määrän seurauksena. Keskijuoksun veden laatuun vaikutti Köyliönjoesta tulevan veden laatu. Köyliönjoessa ravinnepitoisuudet olivat pääosin suurempia kuin Eurajoen keskijuoksulla.

Edelleen raportin mukaan Eurajoen alajuoksulla typpipitoisuudet olivat useimmiten suurempia kuin ylä- ja keskijuoksulla hajakuormituksen seurauksena. Myös fosfori- ja kiintoainepitoisuudet olivat yleensä alajuoksulla muuta jokea suurempia. Suurten virtaamien ja valumien aikaan ero ylä- ja alajuoksun vedenlaadussa oli huomattava. Alajuoksun happamien sulfaattimaiden seurauksena vesi oli ajoittain hapanta, minkä seurauksena veden alumiini- ja kadmiumpitoisuudet olivat suuria. Alajuoksun hygieeninen tila vaihteli erinomaisesta tyydyttävään. Vuoden 2019 vedenlaadun perusteella Eurajoen ekologinen tila oli erinomainen. Köyliönjoen ekologisen tilan luokka oli vedenlaadun perusteella tyydyttävä.

Valtioneuvosto on 3.12.2015 hyväksynyt Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosiksi 2016–2021. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Pyhäjärven veden laatu kuuluu luokkaan hyvä. Eurajoen yläosan vesimuodostuma on tyypiltään keskisuuri savimaiden joki ja sen ekologinen tila on tyydyttävä. Eurajoen alaosan vesimuodostuma kuuluu suuriin savimaiden jokiin ja sen ekologinen tila on tyydyttävä.

Osana vesienhoitosuunnitelman valmistelua on laadittu Eurajoen-Lapinjoen-Sirppujoen pintavesien toimenpideohjelma vuosille 2016–2021. Toimenpideohjelmissa vesienhoidon keskeisiksi kysymyksiksi on todettu erityisesti hajakuormitus, rakenteelliset muutokset ja tulvat. Maaperän happamuus aiheuttaa ongelmia erityisesti Sirppujoen ja Eurajoen alueilla ja lisäksi Eurajoen osalta keskeisiä kysymyksiä ovat Pyhäjärven säännöstely, vedenotto ja kiintoainekuormitus. Niin ikään toimenpideohjelmissa on yhdyskuntien ja teollisuuden jätevesien aiheuttaman kuormituksen osalta todettu muun ohella, että Eurajoki soveltuu huonosti jätevesien purkuvesistöksi. Vuonna 2013 on laadittu selvitys Säkylän ja Euran jätevesien johtamisesta alueen ulkopuolelle. Hankkeen on arvioitu toteutuvan aikaisintaan 2030-luvulla. Toimenpideohjelman mukaan vesistöjen hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan saavuttaminen edellyttää fosforikuormituksen vähentämistä noin 10–30 % nykyisestä ja typpikuormituksen vähentämistä alueesta riippuen jopa 30–50 %. Eurajoki on myös vedenhankinnan kannalta tärkeä vesistö, josta Rauman kaupunki ottaa osan raakavedestään.

Uusi arvio pintavesien ekologisesta tilasta on julkaistu elokuussa 2019, ja se perustuu vuosien 2012–2017 seuranta-aineistoihin. Tila-arvio on alustava siihen saakka, kunnes valtioneuvosto vahvistaa luokittelun vesienhoitosuunnitelmien yhteydessä vuoden 2021 lopulla. Eurajoki ylä- ja alaosan vesimuodostuman ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi. Eurajoen ylä- ja alaosan vesimuodostumien raja on Köyliönjoen laskukohdassa. Eurajokea ei ole nimetty voimakkaasti muutetuksi vesistöksi.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinto-oikeudelle toimittamasta vastineesta saatavan tiedon mukaan vesimuodostumien hydrologis-morfologinen tila laskee ekologisen tilan luokan tyydyttäväksi, vaikka molempien vesimuodostumien biologinen ja fysikaalis-kemiallinen tila on hyvä. Jo edellisessä luokittelussa vuonna 2013 (vuoden 2006–2012) laskennallinen biologisen ja fysikaalis-kemiallisen tilan arvio olisi ollut hyvä, mutta korkeat bakteeripitoisuudet laskivat tuolloin tilaluokan tyydyttävään. Nyt uudella luokittelukierroksella hydrologis-morfologiset paineet on tarkistettu ja ne on valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan otettu aiempaa tarkemmin huomioon.

Edelleen Varsinais-Suomen ELY-keskuksen vastineen mukaan vesimuodostumien ekologinen tyydyttävä tilaluokka määräytyy nyt seuraavasti: Eurajoen yläosan biologiset muuttujat ovat hyvässä tilassa (päälyllyvät ja pohjaeläimet, kaloja ei ole luokittelussa) ja fysikaalis-kemiallinen tila on hyvä (kokonaisfosforipitoisuus erinomainen, noin 30 µg/l; typelle ei ole luokittelun raja-arvoja). Fysikaalis-kemialliseen tilan luokkaan ovat vaikuttaneet luokittelujakson 2012–2017 alussa JVP-Eura Oy:n ongelmista johtuneet bakteerihuiput ja muut vedenlaatuongelmat. Pyhäjärvestä tulevan veden fosforitaso vastaa Eurajoen yläosan vesimuodostumassa JVP-Eura Oy:n purkupaikan yläpuolisissa havaintopaikoissa (3 kpl) erinomaista luokkaa (<40 µg/l) ja JVP-Eura Oy:n purkupaikan alapuolen havaintopaikoissa (2 kpl) hyvää (>40 µg/l). Hydrologis-morfologinen tila on huono, noususteiden ja joen morfologian heikentäessä tilaa. Eurakosken pato on joen alin noususte, joka vaikuttaa joen yläosan vesimuodostumaan. Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelussa esitetään kaudelle 2022–2027 muun muassa Kauttuankosken ja Eurakosken kalateiden suunnittelua ja toteutusta.

Eurajoen alaosan biologiset muuttujat ovat hyvässä tilassa (päälyllyvät ja pohjaeläimet, kaloja ei ole luokittelussa), fysikaalis-kemiallinen tila on hyvä (kokonaisfosforipitoisuus hyvä, noin 54 µg/l) ja hydrologis-morfologinen tila on tyydyttävä. Vesimuodostuman hydrologis-morfologinen tila on parantunut edelliseltä luokittelukaudelta (2006–2012) Paneliankosken ja Pappilankosken kalateiden ansiosta. Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelussa vesimuodostumaan esitetään kaudelle 2022–2027 kalataloudellisen kunnostussuunnitelman toteutusta, johon sisältyy muun muassa Faltunkosken ja Irjanteen padon kalatien parantaminen.

Eurajoensalmen vesimuodostuma on välttävässä ekologisessa tilassa.

Oikeudellinen arviointi

Selvitysten riittävyys ja purkupaikkavaihtoehto

Varsinais-Suomen ELY-keskus on vaatinut valituksenalaisen päätöksen kumoamista ja asian palauttamista aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi sillä perusteella, että lupaviranomaisella ei ole ollut käytettävissään riittäviä tietoja luparajojen tarkistamista varten. Vaatimusta on perusteltu erityisesti vesiympäristölle haitallisia ja vaarallisia aineita koskevien selvitysten puutteella ja sillä, ettei valituksenalaisessa päätöksessä ole otettu huomioon jätevedenpuhdistamolle teollisuudesta tulevan kuormituksen muuttumista bisfenoli A:n osalta. Useissa muissakin valituksissa on vedottu valituksenalaisen päätöksen virheellisyyteen bisfenoli A:n osalta. Yhdistykset ja osakaskunnat ovat vaati-

neet valituksenalaisen päätöksen kumoamista sillä perusteella, ettei aluehallintovirastolla ole ollut käytössään asianmukaista tietoa Eurajoen vesistöstä eikä vesienhoidon asettamista vaatimuksista. Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n valituksen mukaan aluehallintovirasto on menetellyt virheellisesti jättäessään käsittelemättä muut kuin luvan haltijan esittämät vaihtoehdot. Lisäksi valituksen mukaan aluehallintovirasto ei ole riittävän perusteellisesti käynyt läpi kaikkia hakemusmenettelyssä esitettyjä ratkaisuvaihtoehtoja.

Voimassa olevan ympäristölupapäätöksen nro 11/20213/1 lupamääräyksessä 1 on nimetty kaksi purkupaikkavaihtoehtoa, joita selvityksessä ainakin tulee tarkastella. Lisäksi on edellytetty, että ympäristöluvan muutoshakemuksen tulee koskea yhtä esitettävää purkupaikkavaihtoehtoa. Aluehallintoviraston päätökseen ei ole sisällytetty muita vaatimuksia jätevesien purkupaikkoja koskevalle selvitykselle. Vaihtoehtoisten purkupaikkojen selvitysvelvollisuus on perustunut aluehallintoviraston päätöksen 11/2013/1 lupamääräyksen 1 perustelujen mukaan siihen, että Eurajoen virkistyskäyttöön palauttaminen edellyttää kuormituksen vähentämistä myös teollisuus- ja yhdyskuntajätevesien osalta ja siihen että on kyseenalaista, soveltuuko Eurajoki merkittäväksi keskuspuhdistamoksi muodostuneen JVP-Eura Oy:n jätevesien purkupaikaksi, erityisesti toistuvien häiriöiden ja ohitusten vuoksi.

Ympäristönsuojelulaisissa tai ympäristönsuojeluasetuksessa ei ole säädetty erityisiä vaatimuksia ympäristönsuojelulain 54 ja 90 §:ien mukaisen erityisen selvityksen ja siihen liittyvän luvan muuttamista koskevan hakemuksen sisällölle. Tällöin selvitysten riittävyttä on arvioitava aluehallintoviraston päätöksessä nro 11/2013/1 selvityksen sisällölle annettujen vaatimusten ja selvitysvelvollisuuden kohteena olevan lisäselvityksiä vaatineen asian perusteella ottaen soveltuvin osin huomioon ympäristönsuojelulain 39 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen 2 luvun vaatimukset lupahakemuksen sisällöstä. Lisäksi hallintolain mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asiassa on lähtökohtana ympäristöluvassa asetetun velvoitteen mukaisesti hakijan esittämä tarkastelu.

JVP-Eura Oy:n valituksenalaisessa asiassa toimittamissa asiakirjoissa on mukana muun muassa Sweco Ympäristö Oy:n laatima selvitys JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon käsiteltyjen jätevesien purkupaikkavaihtoehdoista. Täydennyksenä on esitetty aluehallintoviraston pyytämää tietoa muun muassa jätevedenpuhdistamon päästöjen suhteesta lupapäätöksessä arvioituihin päästöihin hakemusvaiheessa ja päästöjen vähenemisestä tehostamistoimenpiteiden jälkeen. Täydennykseen on liitetty Lounais-Suomen vesi- ja ympäristötutkimus Oy:n selvitys jätevedenpuhdistamolla tapahtuneista kuntalinjan ohituksista ja Eurajokeen johdetusta kuormituksesta vuosina 2004–2016 sekä jätevedenpuhdistamon tarkkailututkimuksen vuosiraportit vuosilta 2015–2017 ja kerataraportit vuodelta 2018. Hakemuksen täydennyksenä on niin ikään esitetty hakijan selvitys vesienhoitosuunnitelman sisällöstä ja tavoitteista sekä päästöjen vaikutuksista vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseen. Lisäksi hakemuksen täydennyksenä on esitetty selvitys Apetit Ruoka Oy:n ja Säskylän kunnan jätevedenpuhdistamoiden kuormituksen yhteisvaikutuksista ja laskennallisesta pitoisuuslisäyksestä Eurajoen veden laatuun sekä toisaalta toteutettavien tehostamistoimenpiteiden vaikutuksesta kuormitukseen. Asiakirjoihin on liitetty jätevedenpuhdistamon ympäristönsuojelulain mukaista toimintaa koskevat viranomaisen ja tuomioistuinten päätökset. Lausuntojen,

muistutusten ja mielipiteiden johdosta JVP-Eura Oy:n aluehallintovirastolle antamaan vastineeseen on liitetty jätevedenpuhdistamon tarkkailututkimuksen vuosiraportti vuodelta 2018 ja lisätietoa puhdistamon kuormituksen pienene- misestä ja tehtyjen muutostöiden vaikutuksesta puhdistustulokseen.

Hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintoviraston on lähtökohtaisesti tutkittava purkupaikkavaihtojen osalta asia siinä laajuudessa kuin se on saatettu vireille ottaen huomioon myös aikaisemmin määrätty selvitysvelvollisuus. Näin ollen aluehallintoviraston on tullut asiassa harkita, voidaanko ja millä edellytyksillä hyväksyä luvanhaltijan purkupaikkaselvitys ja hakemus purkupaikan pysyttä- miseksi. Hakemukseen liitetyissä asiakirjoissa on tarkasteltu jätevedenpuhdis- tamon kuormituskehitystä ja toteutettuja toimenpiteitä jätevesien käsittelyn tehostamiseksi sekä esitetty tulevia tehostamistoimia. Selvityksessä on ver- taittu jätevesien aiheuttamia ravinnekuormituksen lisäyksiä ja niiden vaikutuk- sia sekä muutoksen aiheuttamia kustannuksia neljässä vaihtoehdoisessa purku- kohdassa. Selvitys sisältää ympäristöluvan lupamääräyksessä 1 edellytetyt vaihtoehdot eli Kokemäenjoen ja Rauman edustan merialueen sekä nykyisen purkupaikan Eurajoen ja Loimijoen vaihtoehdon. Hallinto-oikeus pitää selvi- tyksiä lähtökohtaisesti riittävinä, kun niihin on sisältynyt selvitysvelvoitteen asettamisen perusteella arvioiden keskeiset seikat eli tiedot jätevesien virkis- tuskäyttöön eniten vaikuttavasta ravinnekuormituksesta, ravinnekuormituksen vaikutuksista vastaanottavan vesistön tilaan sekä tarkkailuun perustuvat tiedot puhdistamon häiriöistä ja ohituksista hakemuksen vireille tuloa edeltäviltä vuosilta. Lisäksi hakemuksessa on esitetty voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksessä 1 edellytetyt vaihtoehdot purkupaikat riittävällä tavalla.

Vesiympäristölle haitallisia ja vaarallisia aineita koskevien selvitysten puutteita koskevien väittämien osalta hallinto-oikeus toteaa, että JVP-Eura Oy:n voi- massa olevan ympäristöluvan lupamääräyksen 3 kolmannen kappaleen mu- kaan vesistöön johdettava jätevesi ei saa sisältää valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) liitteen 1A-kohdassa tarkoitettuja vesiympäristölle vaarallisia ai- neita eikä liitteen 1B-kohdassa tarkoitettuja vesiympäristölle haitallisia aineita pitoisuuksina, jotka ylittävät mainitussa kohdassa tarkoitetut raja-arvot eikä muitakaan vesiympäristölle haitallisia aineita sellaisina pitoisuuksina, että niistä voi aiheutua vesistön pilaantumista. Asiassa ei ole ollut tarpeen vaatia enempää selvityksiä vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden osalta, kun otetaan huomioon voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräys 3 ja asiakirjoista saatava selvitys alueen teollisuudesta, mainittujen aineiden tarkkailua koskeva lupamääräys 19 ja ympäristöluvassa selvitysvelvoitteen määräämisen perusteista lausuttu. Asiassa saadun selvityksen perusteella Eura- joen huono kemiallinen tila johtuu alueella esiintyvistä happamista sulfaatti- maista sekä kaukokulkeumasta.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 4.a on pysytetty aiemmin voi- massa ollut käsitellyn jäteveden bisfenoli A:n enimmäispitoisuuden tavoite- arvo. Asiakirjoista saatavan selvityksen mukaan aluehallintovirastossa ei ole ollut vireillä hakemusta lupamääräyksen muuttamiseksi bisfenolin osalta eikä selvitystä teollisten toimijoiden jätevesissä tapahtuneisiin muutoksiin ole edel- lytetty selvitysvelvoitteen perusteena olevassa lupamääräyksessä. Asiakirjoista ei ilmene, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä aluehallintovirastossa olisi luvan haltijan tai valvontaviranomaisen aloitteesta ollut esillä Jujo Thermal Oy:n teollisuuslaitoksen siirtyminen marraskuun 2019 alussa käyttämään bis- fenoli A:n sijaan bisfenoli S:ää. Hallinto-oikeus toteaa ympäristönsuojelulain

39 §:ään viitaten, että hakemuksessa esitettävien tietojen ajantasaisuudesta vastaa ennen kaikkea hakija. Lisäksi kysymyksessä on tavoitearvo. Aluehallintovirasto on voinut ratkaista kysymyksessä olevan asian valituksenalaisesta päätöksestä ilmenevällä tavalla, sillä hakemukseen ei ole sisällynyt yksilöityjä tietoja bisfenoli S:n käytöstä. Tämän vuoksi hallinto-oikeuskaan ei voi muuttaa asetettua bisfenolin tavoitearvoa. Tavoitearvoa on mahdollista muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n perusteella.

Eurajoen Vesienhuoltoyhdistys ry:n valituksessa hallinto-oikeudessa esiin tuottua uutta vaihtoehtoista ratkaisua jätevesien johtamiseksi muualle kuin Eurajokeen ei ole tässä yhteydessä tarvetta tarkastella ottaen huomioon tässä päätöksessä määrätty selvitysvelvollisuus.

Vesienhoitoon liittyvät vaatimukset

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain, ympäristönsuojelulain ja vesipuidedirektiivin vastaisuutta koskevista vaatimuksista hallinto-oikeus toteaa, että tässä asiassa ei ole harkittavana jätevedenpuhdistamon toiminnan ympäristöluvan myöntämisen edellytykset, jolloin ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 kohdassa ja 51 §:n 1 momentissa tarkoitettua pilaantumisen merkittävyyttä arvioitaessa vesipuidedirektiivin oikeuskäytäntö huomioon ottaen olisi myös arvioitava, aiheutuisiko sallitusta lisäkuormituksesta ainakin yhden vesipuidedirektiivin liitteessä mainitun pintavesimuodostuman tilan luokittelua koskevan laatutekijän heikentyminen. Arvioitaessa nyt kysymyksessä olevassa hakemuksessa esitetyn jätevesien purkupaikan hyväksyttävyyttä on varmistuttava siitä, että luvan myöntämisen edellytykset kysymyksessä olevalle purkupaikalle edelleen täyttyvät selvityksen nojalla asetettavat lupamääräykset ja vastaanottavan vesistön tila huomioon ottaen. Kysymys ei kuitenkaan ole kokonaan uuden toiminnan sijoittumiseen vertautuvasta harkinnasta.

Hallinto-oikeus toteaa, että asiassa saadun selvityksen perusteella syynä Eurajoen yläosan ja alaosan vesimuodostumien tyydyttävään ekologiseen tilaluokkaan on ennen kaikkea vesistö rakentamisesta johtuva hydrologis-morfologinen tila. Puhdistamon toiminnalla on vaikutuksia vesimuodostumien biologiseen ja fysikaalis-kemialliseen tilaan, joka on Eurajoen yläosan ja alaosan vesimuodostumissa hyvä. Asiassa saadun selvityksen perusteella jätevedenpuhdistamolta vesistöön johdettava typen ja fosforin kuormitus on viime vuosien kuluessa pienentynyt merkittävästi. Jäteveden vaikutukset ovat kuitenkin etenkin alivirtaamatilanteissa todettavissa jokivedessä purkupaikan alapuolella. Merkittävin kuormitus Eurajokeen aiheutuu kuitenkin hajakuormituksesta, eikä jätevesien vaikutuksia ole havaittavissa enää joen keskijuoksulla.

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 2a on määrätty jätevedenpuhdistamon tehostamistoimenpiteiden tekemisestä ja tasaus- tai varoallaskapasiteetin rakentamisesta 30.6.2022 mennessä, mikä osaltaan varmistaa puhdistamon entistä luotettavamman toiminnan. Lupamääräyksessä 4.a on tiukennettu käsitellyn jäteveden kokonaisfosforin pitoisuusraja-arvoa 0,3 mg/l arvoon 0,25 mg/l 1.7.2022 alkaen, mikä vastaa vesienhoidon toimenpideohjelman tavoitteisiin Eurajokeen johdettavan fosforikuormituksen vähentämisestä. Lisäksi valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 4.a on määrätty jätevesien ympärivuotisesta desinfioimisesta. Hakemuksen ja aluehallintoviraston valituksenalaisen päätöksen mukaisen toiminnan seurauksena Eurajoen tilaluokat

eivät ennalta arvioiden huonone. Näin ollen ei ole perusteita arvioida, että valituksenalaisella päätöksellä myöskään olisi merkittäviä vaikutuksia jätevedenpuhdistamoista katsoen kauempana sijaitsevan Eurajoensalmen vesimuodostuman ekologiseen tilaan. Edellä olevan perusteella aluehallintoviraston päätöstä ei ole kumottava vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain, vesipuidedirektiivin tai ympäristönsuojelulain 51 §:n 1 momentin vastaisena.

Yhteisvaikutuksia ja häiriötilanteita koskevat vaatimukset

JVP-Eura Oy:n, Säskylän kunnan ja Apetit Ruoka Oy:n jätevedenpuhdistamoiden toiminnan yhteisvaikutuksia Eurajoen vesistöön erityisesti alivirtaamatilanteissa ja purkupaikan läheisyydessä koskevien vaatimusten osalta hallinto-oikeus toteaa, että Eurajoen ja Eurajoensalmen tarkkailutkimusten raportin vuodelta 2019 mukaan jätevesien vaikutukset ovat ajoittain nähtävissä kohonneina typpi- ja ammoniumtyppipitoisuuksina sekä bakteerien pitoisuuksina välittömästi jätevedenpuhdistamoiden purkupaikkojen alapuolella. Erityisesti tämä korostuu kesän alivirtaamakaussilla. Hallinto-oikeus toteaa, että laskennallisesti jätevedenpuhdistamoilta johdettavien jätevesien osuus Eurajoen virtaamasta saattaa alivirtaamatilanteessa olla jopa 20–50 %. Hakemuksen täydennykseen liitetyn selvityksen mukaan jätevedenpuhdistamot ovat vuosina 2011–2017 aiheuttaneet laskennallisesti 22,9 µg/l kokonaisfosforin pitoisuuslisäyksen ja 576 µg/l kokonaistypen pitoisuuslisäyksen vuosikeskiarvona Eurajoen yläosan veden laatuun. Tulevaisuudessa pitoisuuslisäyksen odotetaan olevan yhteensä 6,2 µg/l kokonaisfosforin osalta ja 301 µg/l kokonaistypen osalta. Vastaavasti Eurajoen alaosan veden laatuun jätevedenpuhdistamoiden yhteisvaikutus on ollut keskiarvona 12,3 µg/l kokonaisfosforin ja 307 µg/l kokonaistypen osalta samalla ajanjaksolla. Tulevaisuudessa pitoisuuslisäyksen odotetaan olevan yhteensä 3,2 µg/l kokonaisfosforin osalta ja 160 µg/l kokonaistypen osalta. Edelleen selvityksen mukaan JVP-Eura Oy:n kuormitusta vähentämällä voidaan parantaa Eurajoen tilaa.

Selvitysvelvoitteen sisältö ja asiassa saatu selvitys huomioon ottaen hakemuksessa ja valituksenalaisessa päätöksessä on otettu jätevedenpuhdistamoiden yhteisvaikutukset vastaanottavassa vesistössä huomioon sillä tavoin riittävästi, ettei aluehallintoviraston päätöstä ole syytä kumota ja palauttaa uudelleen käsiteltäväksi. Mainittujen jätevedenpuhdistamoiden hakemukset on aluehallintovirastossa myös ratkaistu samanaikaisesti ja hallinto-oikeus on tänään antamillaan päätöksillä ratkaissut niistä tehdyt valitukset samoin samanaikaisesti.

JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon toimintahäiriöiden ja ohitusten vaikutuksia koskevien vaatimusten osalta hallinto-oikeus toteaa, että vuosien 2016–2018 tarkkailuraporteista käy ilmi, että puhdistamolla on ajoittain edelleen ollut toimintahäiriöitä ja että varsinkin fosforin ja kiintoaineen osalta pitoisuusraja-arvoja on ajoittain ylitetty. Asiassa saadun selvityksen perusteella mainitut häiriöt liittyvät erityisesti kevään ja syksyn sade- ja sulamisvesien aiheuttamiin ylivirtaamatilanteisiin, jolloin kunnan viemäriverkostosta johdetaan jätevedenpuhdistamolle runsaasti vuotovesiä. Jätevedenpuhdistamon toiminta on ollut tarkkailutulosten perusteella kehittymässä varmemmaksi, ja puhdistamo-ohitukset ovat tehtyjen viemäriverkoston saneerausten ja jätevedenpuhdistamon tehostamistoimenpiteiden ansiosta vähentyneet merkittävästi. Jätevesiä ei ole viime vuosina johdettu puhdistamon ohitse kokonaan ilman käsittelyä ainaakaan tarkkailutulosten perusteella arvioituna. Hallinto-oikeus kuitenkin ottaa

kuvatut häiriötilanteet ja niihin johtaneet syyt huomioon jäljempänä lupamääräyksen 4.a muuttamisessa. Tarkkailutulosten luotettavuutta koskevien vaatimusten osalta hallinto-oikeus lisäksi toteaa, että käyttötarkkailun raportit kuvaavat riittävällä luotettavuudella vesistöön johdettavan vedenlaatua sekä häiriötilanteita ja niiden syitä. Tuomisten valituksessa mainittu sammutusvesistä seurannut häiriötilanne on tullut esille tarkkailukerralla 22.5.2017, jolloin tarkkailussa on todettu kiintoaineen karkaamista.

Lupamääräyksen 4.a muuttaminen

Kun otetaan huomioon edellä tässä päätöksessä todetut seikat ja aluehallintoviraston päätöksessä todettu tulokuormituksen merkittävä väheneminen ja sen merkitys Eurajoen vesistössä hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirasto on voinut hyväksyä JVP-Eura Oy:n purkupaikan pysyttämistä koskevan hakeuksen. JVP-Eura Oy on riittävän luotettavalla tavalla esittänyt jätevedenpuhdistamolta Eurajokeen johdettavan kuormituksen sekä puhdistamon häiriöiden ja ohitusten vähentyneen siten, että se vastaa aluehallintoviraston ympäristölupapäätöksen nro 11/2013/1 lupamääräyksen 1 ja sen perustelujen vaatimuksia. Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaiset edellytykset jätevesien johtamiselle nykyiseen purkupaikkaan toistaiseksi täyttyvät, kun otetaan huomioon valituksenalaisessa päätöksessä määrätty jätevesien käsittelyn tehostaminen. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset ovat lähtökohtaisesti ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti riittävät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Hallinto-oikeus kuitenkin katsoo vastaanottavan vesistön olosuhteet ja jätevedenpuhdistamoiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen tarpeelliseksi, että tiukennettujen lupamääräysten ja tehostetun puhdistamon toiminnan vaikutukset vastaanottavaan vesistöön tarkastellaan kohtuullisen ajan kuluessa uudelleen. Selvitys on tarpeen, kun erityisesti otetaan huomioon Eurajoen alivirtaamatilanteet sekä veden käyttö talousvetenä ja teollisuuden raakavetenä sekä joen kastelu- ja virkistyskäyttö. Mainittujen seikkojen ja olosuhteiden vuoksi on varmistuttava, että puhdistamon toiminta ja asetettavat lupamääräykset jatkosakin vastaavat parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusta nyt kysymyksessä olevan jätevedenpuhdistamon kokoluokassa. Samassa yhteydessä on mahdollista tarkastella kuntalinjalta poistuneen kuormituksen ja viemäriverkoston saneeraustoimenpiteiden vaikutusta jätevedenpuhdistamon tulokuormaan ja mitoitukseen. Tämän vuoksi hallinto-oikeus muuttaa aluehallintoviraston päätöksen lupamääräystä 4.a edeltä ratkaisuosasta ilmenevällä tavalla ympäristönsuojelulain 54 §:n nojalla. Selvityksen tekemiselle on annettu riittävä aika.

Hallinto-oikeus toteaa, että yhdyskuntajätevesistä annetun valtioneuvoston asetuksen taulukon 2 mukainen kokonaisfosforin poistoteho asukasvastineluvultaan 10 000–100 000 puhdistamolla on vähintään 80 prosenttia, mutta JVP-Eura Oy:n puhdistamon ympäristöluvassa on sovellettu tätä tiukempia vaatimuksia. Hallinto-oikeus ei katso valituksenalaisen päätöksen muuttamista aiheelliseksi kokonaisfosforin poistotehoa koskevilta osin ottaen huomioon, että JVP-Eura Oy:n ympäristöluvan puhdistustehoa koskeva määräys tulee hallinto-oikeuden tekemän lupamääräyksen 4.a muutoksen johdosta uudelleen tarkasteltavaksi suhteellisen lyhyen ajan kuluttua.

Luvan voimassaolo

Ympäristönsuojelulain 87 §:n mukaan ympäristölupaa koskeva päätös voidaan määrätä olemaan voimassa määräajan toiminnanharjoittajan hakemuksesta tai jos siihen on toiminnan erityisiin ominaisuuksiin, siinä käytetyn tekniikan tai käytettyjen menetelmien uutuuteen tai toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeuteen liittyvä painava syy. JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamon toimintaa koskeva ympäristölupa on Länsi-Suomen ympäristölupaviraston päätöksessä nro 78/2002/4 ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksessä nro 12/2014/2 määrätty olemaan voimassa toistaiseksi. Asiassa ei ole tullut esille ympäristönsuojelulain mukaista toiminnan erityisiin ominaisuuksiin, siinä käytettävään tekniikkaan tai menetelmien uutuuteen liittyvää painavaa syytä, jonka johdosta luvan tulisi olla määräaikainen. Kyseessä ei ole myöskään toiminnan haitallisten vaikutusten arvioinnin vaikeudesta, varsinkin kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden tekemä lisäys lupamääräykseen 4.a, ja sen johdosta saatava lisäselvitys. Näin ollen vaatimukset luvan muuttamiseksi määräaikaiseksi on hylättävä.

Lupamääräysten tarkistaminen

Lupamääräysten tarkistamista koskevasta Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimuksesta hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräysten säännönmukainen tarkistamismenettely on poistettu lainsäädännöstä 1.5.2015 voimaan tulleella uuden ympäristönsuojelulain muutoksella (423/2015). Mainitun lainmuutoksen voimaantulosäännöksen mukaan myös JVP-Eura Oy:n ympäristölupaa koskevassa päätöksessä nro 11/2013/1 määrätty lupamääräysten tarkistamista koskeva velvoite on rauennut. Edellä mainitun lain siirtymäsäännöksen mukaan valvontaviranomaisen on arvioitava ympäristöluvan ympäristönsuojelulain 89 §:n mukainen muuttamisen tarve viimeistään vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin luvan tarkistamista koskeva hakemus oli määrä jättää lupaviranomaiselle. Korkeimman hallinto-oikeuden 9.1.2017 antaman JVP-Eura Oy:n jätevedenpuhdistamo koskevan päätöksen taltionumero 17 perusteluissa on todettu, että arvioidessaan luvan muuttamistarvetta valvontaviranomainen voi viimeistään tuolloin arvioida myös bisfenoli A:ta ja vastaavia kemikaaleja koskevien lupamääräysten muuttamistarvetta.

Muut vaatimukset

Eurajoen vaelluskalakantoja koskevien vaatimusten osalta hallinto-oikeus toteaa, että voimassa olevassa JVP-Eura Oy:n ympäristölupapäätöksessä on määrätty kalataloudellisesta tarkkailusta ja sen raportoinnista sekä määrätty 6 000 euron suuruinen vuotuinen kalatalousmaksu käytettäväksi kalataloudellisten vahinkojen syntymisen estämiseen jätevesien vaikutusalueella. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on hallinto-oikeudelle toimittamassaan vastineessa ilmoittanut toistavansa aluehallintovirastolle esitetyn. Hakemusmenettelyssä annetussa lausunnossa kalatalousviranomaisen on muun ohella ilmoittanut pitävänsä parhaana vaihtoehtona säilyttää jätevesien purkupaikka toistaiseksi Eurajoessa. Tähän on sisällytetty ehdoton vaatimus siitä, että JVP-Eura Oy:n saneeraukset viedään loppuun ja laitoksen toimintaa edelleen tehostetaan. Laitoksen puhdistusteho, toimintavarmuutta ja kokonaiskuormitusta tulee arvioida saneerausten jälkeen,

kun laitos on saatu uudistuksineen ajettua kunnolla sisään. Edellä oleva huomioon ottaen hallinto-oikeus katsoo, ettei valituksenalaista päätöstä ole syytä muuttaa Eurajoen kalastosta ja kalakannoista valituksissa esitettyjen vaatimusten johdosta.

Velvoitetarkkailun muuttaminen [REDACTED] valituksessa vaaditulla tavalla ei ole tarpeen ottaen huomioon voimassa olevan ympäristölupapäätöksen tarkkailua koskevat määräykset sekä valituksenalaisen päätöksen määräykset ja hallinto-oikeuden siihen tekemät muutokset. Viranomaiselle toimitetut tarkkailutiedot tulevat julkisiksi viranomaisten toiminnasta julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyllä tavalla. Lupamääräyksen 4.a mukaisen selvityksen tekeminen todennäköisesti edellyttää tarkkailun tihentämistä vesistökuormituksen selvittämiseksi.

Valituksissa on tuotu esille jätevedenpuhdistamoiden ympäristölupiin ja niiden valvontaan liittyvä kantelu ja esitetty, ettei puhdistamojen häiriötilanteista ole tiedotettu. Hallinto-oikeus toteaa, että valvontaa koskevat asiat eivät tule ratkaistaviksi ympäristölupaa tai siihen liittyvää selvitysvelvoitetta koskevien valitusten yhteydessä. Edellä perusteluissa on käsitelty puhdistamon häiriötilanteiden merkitystä valituksenalaisen asian kannalta.

Muutoksenhakijat eivät ole valituksissaan esittäneet muitakaan sellaisia perusteita, joiden seurauksena aluehallintoviraston päätöstä olisi pidettävä ympäristönsuojelulain tai muutenkaan lain vastaisena. Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry:n valituksen täydennyksessä esille tuodut asianosaisten näkemykset on otettu huomioon valitusta tukevin lausuntoina. Asiaan ei sovelleta vesilakia.

Lopputulokset

Kun otetaan huomioon edellä lausuttu, asiassa ei ole perusteita aluehallintoviraston päätöksen muuttamiseen muutoin kuin edellä ratkaisuosasta ilmenevän lupamääräyksen 4.a täydentämisen osalta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä tiedottaminen

[REDACTED] sekä Irjanteen, Mullilan ja Huhdan osakaskuntien ja Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry:n edustajien on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppaneilleen.

Päätöksestä ilmoittaminen

Euran ja Eurajoen kunnanhallitusten on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **7.2.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Diaarinumerot

00068/20/5110

00069/20/5110

00070/20/5110

00071/20/5110

00072/20/5110

00073/20/5110

00074/20/5110

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Riitta Riihimäki, luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Juha Väisänen sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Jenni Korpeinen. Asian on esitellyt Riitta Riihimäki.

Reko Vuotila

Juha Väisänen

Jenni Korpeinen

Riitta Riihimäki

Toimituskirjan antaja:

Anu Sara
lainkäyttösihteeri

Diaarinumerot

00068/20/5110

00069/20/5110

00070/20/5110

00071/20/5110

00072/20/5110

00073/20/5110

00074/20/5110

Jakelu

Päätös ja maksu

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue, maksutta, sähköisesti

Eurajoen Maataloustuottajain yhdistys MTK Eurajoki ry,
oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

██, maksutta

██████████ ym., maksutta

Irjanteen, Mullilan ja Huhdan osakaskunta (Eurajoki) ym., maksutta

Suomen luonnonsuojeluliiton Satakunnan piiri ry ym., maksutta

Eurajoen vesiensuojeluyhdistys ry, maksutta

Jäljennös maksutta

JVP-Eura Oy

Euran kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Eurajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Rauman kaupungin ympäristö- ja lupalautakunta

Euran kunnanhallitus

Eurajoen kunnanhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
Kalatalousryhmä, sähköisesti

Etelä-Suomen aluehallintovirasto, sähköisesti
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus, sähköisesti

ARS

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaan-
nista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>